БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 24 (515)
3 ФЕВРАЛЬ ЖУМА 1956 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

КПСС Марказий Комитети ва ССР Иттифоқи Министрлар Совети ушбу қарорда белгиланган тадбирларнинг амалга оширилиши картошка ва сабзавот етиштириш ишини тубдан яхшилаш учун ҳамма зарур шароитларни вужудга келтиради ва бу экинларни етиштиришдаги қолоқликни тугатиш имкониятини беради, деб ҳисоблайдилар.

КАРТОШКА ВА САБЗАВОТ ЕТИШТИРИШНИ ҲАМДА ТАЙЁРЛАШНИ КЎПАЙТИРИШ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1956 йил 30 январьдаги қарори

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети қайд қилиб ўтадиларки, КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг картошка ва сабзавот етиштиришни ҳамда тайёрлашни кўпайтириш тўғрисидаги қарорини амалга ошириш натижасида кейинги икки йил ичида колхозлар картошка ва сабзавот экин майдонларини кенгайтирдилар, бу экинларнинг ялпи маҳсулотини ва уларни тайёрлашни кўпайтирдилар. Броқ, картошка ва сабзавот етиштириш ҳамда тайёрлаш даражаси ҳали сра етарли эмас ва шаҳарлардаги ҳамда саноат марказларидаги аҳолининг, шунингдек картошка ва сабзавотдан маҳсулот ишлаб чиқарувчи саноатнинг ўсиб бораётган талабларини та'минламаётир. Жамоат чорвачилиги эҳтиёжлари учун картошка чекланган миқдорларда ажратилмоқда.

Кўпгина областьларда, ўлкаларда ва республикаларда партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари ана шу жуда муҳим озиқ-овқат экинларини ривожлантиришга тегишинча э'тибор бермаётирлар. Кўпгина колхозларда картошка ва сабзавот етиштириш агротехникаси ҳали ҳам паст даражада турибди, кўчат ўтқазиш, экиш муддатлари кечиктирилмоқда, қатор ораларини ишлаш ва ҳосилни йиғиштириб олиш ўз вақтида ўтказилмайди, бу эса ҳосилнинг камайишига ва кўп нобудгарчиликларга сабаб бўлмоқда. Бу экинларни етиштиришдаги илғор усуллар етарли жорий қилинмаётир. Картошка уруғчилиги қаровсиз ташлаб қўйилган. Машина-трактор станциялари мавжуд техникадан қониқарсиз фойдаланмоқдалар, картошка ва сабзавот етиштиришда колхозларга кам ёрдам бермоқдалар.

Колхозлар ва колхозчиларнинг иқтисодий жиҳатдан етарли манфаатдор бўлмаганлиги ҳам картошкачилик ва сабзавотчиликнинг қониқарсиз аҳволда бўлишига олиб келган сабаблардан биридир. Тайёрлаш ва закупка қилишнинг амалдаги нархлари картошка ва сабзавот етиштиришни ҳамда тайёрлашни кўпайтиришга рағбатлантирмайди. Колхозлар хўжаликнинг бу тармоқларидан анча кам даромад олмоқдалар.

Картошка ва сабзавот тайёрлашни ўтказишда ҳамда бу маҳсулотларни сотишда ҳам жиддий камчиликлар бор. Картошка ва сабзавотни ташиган ва сақлаган вақтда кўп нобудгарчиликларга йўл қўйилмоқдаки, бу блан давлатга моддий зарар етказилмоқда. Савдо ташкилотларида картошкани ва сабзавотни ташиш ҳамда сақлашга ҳали ҳам жуда кўп харажат қилинмоқда.

Шаҳарлардаги ва саноат марказларидаги аҳолининг, шунингдек картошка ва сабзавотдан маҳсулот ишлаб чиқарувчи саноатнинг эҳтиёжини тўла та'минлаш учун картошка ва сабзавот етиштиришни рағбатлантириш мақсадида, КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети қарор қиладилар:

1. СССР Қишлоқ хўжалик министрлигига, СССР Совхозлар министрлигига, СССР Озиқ-овқат товарлари саноати министрлигига, Иттифоқчи республикалар компартияларининг Марказий Комитетларига, ўлка ва область партия комитетларига, республикаларнинг Министрлар Советларига, ўлка ва область ижроия комитетларига картошка ва сабзавот етиштиришни 1956 йилдаёқ кескин суратда кўпайтириш ва бу экинларни тайёрлаш ҳамда закупка қилиш давлат планларининг сўзсиз бажарилишини та'минлаш учун ҳамма зарур чораларни кўриш вазифаси юклансин. Шу мақсадда:

а) ҳамма майдонга тўла норма бўйича экиш учун етарли уруғлик картошка фондлари ғамлаб қўйиш та'минлансин, уруғлик етишмаган колхоз ва совхозлар учун уруғлик картошка сотиб олиш ва уни бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари эвазига алмаштириб олиш ташкил қилинсин, уруғлик картошка фондларининг тўла сақланиши устидан қаттиқ контроль ўрнатилсин. Экиш нормасини камайтириш йўлидаги ҳамма уринишларга қаттиқ зарба берилсин.

Колхоз ва совхозларда картошка уруғчилиги яхшилансин, токи яқин икки йил ичида ҳамма жойда сортли уруғлар экишга ўтиш та'минлансин, картошканинг эртаги ва касалликларга чидамли сортлари экиладиган майдонларни кенгайтиришга алоҳида э'тибор берилсин;

б) Картошка ва сабзавот экинларини органик ўғитлар блан, айниқса торф-гўнг ва торф-шалтоқ компостлар блан озиқлантириш кўпайтирилсин, бунинг учун колхозларда ва совхозларда торфзорлардан фойдаланилсин ва компостлар тайёрлаш учун ўз вақтида торф тайёрлаш ташкил этилсин. Минерал ўғитларни Сельхозснаб омборларидан ўз вақтида ташиб олиш ва улардан тўғри фойдаланиш та'минлансин;

в) Картошка ва сабзавот уруғи экадиган, кўчат ўтқазадиган, қатор ораларини ишлайдиган ва ҳосилни йиғиштириб оладиган ҳамма қишлоқ хўжалик машиналарини ремонт қилиш яқин фурсатда тугаллансин, бу машиналарда ишлаш учун зарур миқдорда машинистлар ва прицепчиклар тайёрлансин, картошка экадиган ва кўчат ўтқазадиган машиналарда ишлаш учун кадрлар тайёрлашга алоҳида э'тибор берилсин;

г) Колхоз ва совхозларда картошка ҳамда сабзавот етиштиришдаги эгасизлик тугатилсин. Бу экинлар экилган майдонлар бригадаларга ва звеноларга бириктиб қўйилсин, бригада ва звеноларга бу экинлардан юқори ҳосил олишда ҳамма йўллар блан ёрдам берилсин. Картошка ва сабзавотдан юқори ҳосил етиштирганлик учун қўшимча ҳақнинг ўз вақтида ва тўла равишда берилиши устидан қаттиқ контроль ўрнатилсин;

д) Картошка ва сабзавот экинларини экиш, айниқса қатор ораларини ишлаш ва ҳосилни йиғиштириб олиш ишларини агротехника жиҳатидан энг яхши муддатларда ўтказишга эришилсин;

е) Картошка ва сабзавот экинларини етиштиришда квадрат-уялаб ва квадрат қилиб экиш, уруғлик картошкани яровизация қилиш, кўчатларни торф-чиринди тувакчаларида ўстириш, картошка ва сабзавот экинларини органик-минерал ўғитлар аралашмаси блан ва бактериал ўғитлар блан озиқлантириш каби илғор агротехника усулларини ҳамма жойда жорий қилиш та'минлансин. Картошка экканда йирик картошкани бўлаклаб экиш, картошканинг учини ва кўзларини экиш усули қўллансин, шу блан бирга зарур агротехника талабларининг ҳаммасига риоя қилинсин, минерал ўғит, маҳаллий ўғитлар ва органик-минерал ўғит аралашмалари албатта солинсин.

2. СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, СССР Совхозлар министрлиги, маҳаллий партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг сабзавот экинларини шаҳар атрофидаги зоналардаги колхозларда концентрация қилиш, дар'ё бўйларидаги пастлик ерларда ва суғориладиган ерларда картошка ҳамда сабзавот экинлари майдонларини кўпайтириш тўғрисидаги қарорини қониқарсиз бажараётганликлари қайд қилиб ўтилсин ва уларга сабзавот экинлари майдонларини янада концентрация қилиш ҳамда дар'ё бўйларидаги пастлик ерларда, суғориладиган ерларда ва захи қочирилган торфзорларда бу экинларнинг майдонларини анча кенгайтириш учун қўшимча тадбирлар кўриш вазифаси юклансин.

3. Картошка ва сабзавот етиштиришни, тайёрлашни ва закупка қилишни кўпайтиришда колхозларнинг иқтисодий манфаатдорлигини ошириш мақсадида, 1956 йилги ҳосилдан бошлаб картошка ва сабзавот учун тайёрлаш ҳамда закупка қилиш нархлари оширилсин:

а) Колхозларда, колхозчиларнинг ва бошқа гражданларнинг хўжаликларида тайёрланадиган картошка нархлари қуйидаги миқдорларда белгилансин: Москва, Архангельск, Великие Луки, Вологда, Владимир, Горький, Иваново, Калининград, Калинин, Калуга, Кемерово, Куйбишев, Ленинград, Молотов, Новгород, Новосибирск, Иркутск, Псков, Рязань, Свердловск, Тула, Челябинск, Ярославль, Арзамас, Смоленск, Брянск, Ростов, Грозний, Каменск, Белгород, Воронеж, Киров, Кастрома, Курск, Липецк, Орел, Тамбов областьларида, Краснодар ва Ставрополь ўлкаларида, Доғистон АССР, Кабарда АССР, Шимолий Осетия АССР, Бошқирдистон АССР, Татаристон АССР, Коми АССРда, Украина ССРнинг Ворошиловград, Днепропетровск, Житомир, Киев, Сталино, Суми, Полтава, Харьков, Чернигов, Одесса, Қрим, Херсон, Запорожье, Николаев, Львов, Тернополь, Закарпат областьларида, Белоруссия ССРнинг Минск, Могилев, Гомель ва Гродно областьларида, Литва ССР, Латвия ССР, Эстония ССР, Карел-Фин ССР, Озарбайжон ССР, Грузия ССР, Арманистон ССРда — кечки картошканинг бир тоннаси учун тайёрлаш нархи 330 сўм ва закупка нархи 530 сўм, шунингдек эртаги картошканинг бир тоннаси учун тайёрлаш нархи 31 июльгача топширилганда 750 сўм, 1 августдан 15 августгача топширилганда 600 сўм ва 16 августдан 31 августгача топширилганда 400 сўм;

Приморье, Хабаровск ўлкаларида, Амур, Камчатка, Магадан, Сахалин областьларида, Ёқутистон АССРда, Тюмень областининг Ханти-Мансой ва Ямало-Ненец миллий округларида бир тонна кечки картошканинг тайёрлаш нархи 450 сўм ва закупка нархи 800 сўм, шунингдек эртаги картошканинг бир тоннаси учун тайёрлаш нархи 31 июльгача топширилганда 900 сўм, 1 августдан 15 августгача топширилганда 750 сўм ва 16 августдан 31 августгача топширилганда 650 сўм.

Узбекистон ССР, Тожикистон ССР, Туркманистон ССРнинг, Қозоғистон ССРдаги Жамбул, Гурьев, Қизил Ўрда ва Жанубий Қозоғистон областьларининг, Қирғизистон ССРдаги Ўш, Жалолобод областьларининг, Астрахань, Чита областьларининг ва Бурят-Мўғулистон АССРнинг колхозлари, колхозчиларнинг ва бошқа гражданларнинг хўжаликлари 1956 йилдан бошлаб давлатга мажбурий равишда картошка етказиб беришдан озод қилинсин. Лекин картошка тайёрлаш ва закупка қилиш тўғрисида СССР Министрлар Советининг 1955 йил 8 декабрьда чиқарган 2038 сонли қарорида белгиланган умумий план ўзгартирилмай қолдирилсин ва шунга мувофиқ давлат йўли блан картошка сотиб олиш кўпайтирилсин.

Мазкур республикаларда ва областьларда кечки картошканинг бир тоннаси учун закупка нархи 530 сўм; 30 июньгача топширганда 750 сўм, 1 июльдан 1 августгача топширганда 600 сўм белгилансин.

Қолган ҳамма республикаларда, ўлка ва областьларда кечки картошканинг бир тоннаси учун тайёрлаш нархи 250 сўм ва закупка нархи 450 сўм, шунингдек эртаги картошканинг бир тоннаси учун тайёрлаш нархи 31 июльгача топширилганда 700 сўм, 1 августдан 15 августгача топширилганда 550 сўм ва 16 августдан 31 августгача топширилганда 350 сўм белгилансин.

Колхозлар картошкани 1 январьдан 1 мартгача бўлган даврда сотган вақтда ҳамма республикаларда, ўлка ва областьларда колхозларга картошканинг ҳар тоннаси учун юқорида айтилган нархлардан ташқари 60 сўм ва 1 мартдан кейин сотганда 90 сўм қўшимча ҳақ тўлансин;

б) Мажбурият ҳисобига, МТСнинг иши учун натура тўлови ҳисобига сортли картошка топширган ва давлат закупкаси йўли блан сортли картошка сотган колхозларга, шунингдек белгиланган план бўйича уруғлик мақсадлари учун сортли картошка топширадиган совхозларга тўланадиган устама ҳақ 1956 йилги ҳосилдан бошлаб оширилсин, бу устама ҳақ қуйидаги миқдорларда: биринчи категорияли сортли картошканинг бир тоннаси учун 120 сўм ва иккинчи категорияли сортли картошканинг бир тоннаси учун 60 сўм тўлансин.

Уруғлик картошканинг эртаги сортлари учун закупка нархлари биринчи сортли категориянинг ҳар тоннаси учун 1.200 сўм ва иккинчи сортли категориянинг ҳар тоннаси учун 1.000 сўм миқдорида белгилансин.

СССР Қишлоқ хўжалик министрлигига СССР Совхозлар министрлиги ва СССР Молия министрлиги блан келишиб, элит картошка учун янги тайёрлаш нархлари белгилаш ҳуқуқи берилсин.

4. Колхозлардан, колхозчиларнинг ва бошқа гражданларнинг хўжаликларидан қабул қилиб олинадиган сабзавот учун тайёрлаш ва закупка қилиш нархлари 1956 йилги ҳосилдан бошлаб тахминан 78 процент оширилсин ва бу нархлар сабзавот экинлари бўйича ўрта ҳисобда қуйидаги миқдорларда белгилансин:

(Тоннаси учун сўм ҳисоби блан):

	Тайёрлаш нархлари	Закупка нархлари
Карам	250	380
Пиёз	900	1.800
Бодринг	650	800
Сабзи	450	700
Овқат бўладиган лавлаги	300	500
Помидор	700	900

Областьлар, ўлкалар ва республикалар бўйича иловага мувофиқ белгиланади.

Чеснок нархлари: тайёрлаш нархи килограммига 4 сўм ва закупка нархи 8 сўм миқдорида белгилансин.

Чучук гармдори, бақлажон, кўк нўхат қўзоғи, кабачкининг тайёрлаш нархлари ўрта ҳисобда 75 процент оширилсин.

5. СССР Қишлоқ хўжалик министрлигига СССР Молия министрлиги блан келишиб, 1956 йил 1 февральдан бошлаб сабзавот, полиз экинлари ва хашаки илдизмева уруғларининг тайёрлаш нархларини ўрта ҳисобда 12 процент ва сотиш нархларини 7,5 процент оширишга ижозат берилсин.

Сортсемовошчнинг уруғчилик шохобчасига қўшилган уруғчилик колхозлари мажбурий тартибда сабзавот етказиб беришдан озод қилинсин.

6. СССР Савдо министрлигига парник-теплицаларда етиштирилган сабзавотларни ва кўчатларни, эртаги ва кечки сабзавотларни ҳамда картошкани колхозлардан, масофанинг узоқ ёки яқин бўлишидан қат'и назар, бевосита магазинларга, умумий овқатланиш корхоналарига ва шаҳар базаларига узлуксиз қабул қилиб туришни, бу сабзавотлар учун чакана нархлар бўйича 15 процент миқдорида скидка блан ҳақ тўлашни та'минлаш вазифаси юклатилсин.

Область ижроия комитетларига, ўлка ижроия комитетларига ва республикаларнинг Министрлар Советларига колхозларни ҳамда совхозларни ўз сабзавотларини ва картошкаларини топшириш учун ҳар йили магазинларга ва умумий овқатланиш корхоналарига бириктиб қўйиш вазифаси юклансин.

7. Сабзавотларни қайта ишлашни максимал даражада кўпайтиришдан манфаатдор қилиш мақсадида:

а) Колхозларга тузланган бодринг, тузланган помидор, тузланган карамни ва бошқа шу каби қайта ишланган сабзавотларни бевосита магазинларга ва умумий овқатланиш корхоналарига чакана нархлар бўйича 15 процент миқдорида скидка блан топшириш ҳуқуқи берилсин.

Колхозлар томонидан сабзавот топшириш мажбурияти ҳисобига бевосита магазинларга ва умумий овқатланиш корхоналарига, шунингдек матлубот кооперациясининг тайёрлаш пунктларига топшириладиган тузланган бодринг ва тузланган карамни ҳисоблашда қуйидаги эквивалентлар белгилансин.

1.000 килограмм тузланган бодринг учун 1.500 килограмм янги карам;

1.000 килограмм тузланган карам учун — 1.500 килограмм янги бодринг;

б) Центросоюзга тузланган сабзавотлар етказиб бериш учун колхозлар блан шартномалар тузган вақтда сотиб олинадиган маҳсулот баҳосининг 25 проценти миқдорида пул авансларини бериш ҳуқуқи берилсин. СССР Давлат банкига мазкур авансни бермоқ учун матлубот кооперацияси ташкилотларига кредит бериш мажбурияти юклатилсин;

в) Матлубот кооперацияси ташкилотларига колхозлар томонидан тайёрлаш пунктларига тузланган сабзавотлар топширилган вақтда, белгиланган тайёрлаш ва закупка қилиш нархларидан ташқари, 1 декабрьдан бошлаб, бу мҳсулотлар сақланган ҳар ой учун маҳсулотнинг ҳар тоннасига 15 сўм ҳақ тўлашга рухсат этилсин.

8. Колхозларга 1956 йилдан бошлаб сабзавотларни қайта ишлаш учун сабзавот тузлайдиган пунктлар ташкил қилиш ва бочка-тара ишлаб чиқаришни уюштириш тавсия қилинсин. СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги ўрмон хўжаликлари ишлаб чиқараётган мева-сабзавот бочка тарасини колхозларга сотсин.

9. Центросоюзга ва СССР Совхозлар министрлигига картошка ва сабзавот тайёрланадиган районларда бу маҳсулотларни сақлаш учун яқин 2 — 3 йил ичида моддий-техника базаси қуришни та'минлаш вазифаси юклатилсин, токи, бунда Москва ва Ленинграднинг 3 ойлик талабини қондираоладиган миқдорларда картошка ва қайта ишланган сабзавот сақланиши та'минлансин.

СССР Савдо министрлигига 1956 — 1957 йилларда Москвада, Ленинградда ва бошқа йирик шаҳарларда ҳамда саноат марказларида олти ойлик талабни қондирадиган миқдорда картошка ва сабзавот сақлашни та'минлайоладиган сабзавот-картошка омборлари қуриш вазифаси юклатилсин.

СССР Савдо министрлигига, СССР Озиқ-овқат товарлари саноати министрлигига, СССР Совхозлар министрлигига ва Центросоюзга картошка ва сабзавотларни тайёрлаш, сақлаш ва қайта ишлаш юзасидан моддий-техника базасини яхшилаш ҳамда кенгайтириш тўғрисида тегишли таклифлар ишлаб чиқиш ва уларни икки ой муддат ичида СССР Министрлар Советига тақдим этиш топширилсин.

10. Картошка ва сабзавотни тайёрлаш пунктларига ташишда колхозларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш ва бу ишга колхозларнинг транспортини максимал даражада жалб қилиш зарурлигини назарга олиб, картошка ва сабзавотларни ташиганлик учун колхозларга ягона тарифлар бўйича 25 процент миқдорида устама блан ҳақ тўлансин. Тайёрлаш ташкилотларининг колхоз автотранспортини жалб этиш учун қилган қўшимча харажатлари картошкани ва сабзавотларни олучилардан ундирилади.

СССР Қишлоқ хўжалик министрлигига ва СССР Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлигига жалб этилган автотранспортнинг бекор туриши, юксиз қатнови, кам юк ортилиши учун ҳамда картошка ва сабзавот ташишга колхозларнинг заявкалари бўйича автотранспортнинг ўз вқтида берилмаганлиги учун автомобиль хўжаликларининг ва колхозларнинг моддий жавобгарлигини белгилаш тўғрисида бир ой муддат ичида СССР Министрлар Советига таклифлар тақдим этиш вазифаси юклансин.

11. СССР Озиқ-овқат товарлари саноати министрлигига, СССР Савдо министрлигига ва бошқа манфаатдор министрликларга ҳамда идораларга картошка ва сабзавотларнинг янги тайёрлаш ва закупка қилиш нархлари жорий қилинганлиги муносабати блан таннархи ва бошқа кўрсаткичлар планини, шунингдек даромад ва харажатлар балансларини ўзгартириш юзасидан бўлган расчётларни бир ой муддат ичида СССР Давлат иқтисодий комиссиясига тақдим этиш вазифаси юклансин.

СССР Давлат иқтисодий комиссияси ва СССР Молия министрлиги мазкур расчётларни кўриб чиқсинлар ва халқ хўжалик планига ҳамда тегишли министрликлар ва идораларнинг 1956 йилги даромадлари ва харажатлари балансларига зарур ўзгартишларни киритсинлар.

12. Шаҳарлардаги ва саноат марказларидаги аҳолини картошка ва сабзавот блан та'минлашни яхшилаш ҳамда колхозларга ва колхозчиларга ортиқча маҳсулотларни сотишда ёрдам бериш мақсадида, Центросоюзга шаҳарларда ва саноат марказларида комиссион асосларда картошка, сабзавот ва эртаги кўкатларни сотишни кенгайтириш, бунинг учун комиссион асосда сотишга қабул қилинадиган картошкани, сабзавотларни, мева ва эртаги кўкатларни сотиш учун қўшимча суратда камида 150 та ихтисослаштирилган магазин очиш вазифаси юклансин.

13. Сабзавот экинлари етиштиришни кўпайтириш ва сабзавот экин майдонларини концентрация қилиш ҳамда йирик шаҳарлар, саноат марказлари атрофида ва сабзавотдан маҳсулот ишлаб чиқарадиган саноат зоналарида, шунингдек тупроқ-иқлим шароитлари жиҳатидан сабзавот экинлари ўстириш учун энг қулай бўлган районларда жойлашган колхозларни ихтисослаштириш ва сабзавотларни ташиб юришни максимал даражада камайтириш мақсадида, СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги сабзавотларни мажбурий равишда етказиб бериш ва закупка қилиш тартибидан 1957 йилдан бошлаб контрактация тартибига ўтиш тўғрисида СССР Министрлар Советига таклифлар тақдим этилсин.

* * *

КПСС Марказий Комитети ва ССР Иттифоқи Министрлар Совети ушбу қарорда белгиланган тадбирларнинг амалга оширилиши картошка ва сабзавот етиштириш ишини тубдан яхшилаш учун ҳамма зарур шароитларни вужудга келтиради ва бу экинларни етиштиришдаги қолоқликни тугатиш имкониятини беради, деб ҳисоблайдилар.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети иттифоқчи республикалар Компартиялари Марказий Комитетларига, ўлка, область партия комитетларига, республикаларнинг Министрлар Советларига, ўлка ва область ижроия комитетларига ушбу қарорни колхозчиларга, МТС ва совхоз ишчиларига кенг равишда тушунтириш ва колхозларда, МТС ҳамда совхозларда ишни шундай қилиб уюштириш вазифасини юклайдиларки, мамлакатда аҳоли учун жуда муҳим озиқ-овқат ва саноат учун хомаш'ё бўлган картошка ва сабзавотлар яқин икки йил ичида мўл-кўл бўлсин.

КПСС Марказий Комитетининг Секретари
Н. ХРУШЧЕВ.

ССР Иттифоқи Министрлар Советининг Раиси
Н. БУЛГАНИН.

Қишки имтиҳон сессияларини уюшқоқлик блан ўтказайлик

Бизнинг мамлакатимизда олий та'лим муваффақиятли амалга оширилмоқда. Партия ва ҳукуматимиз фан, маданиятнинг гуллаб-яшнаши ва совет ёшларининг камолатга эришишлари учун жуда кенг имкониятларни яратиб бермоқдалар.

Муҳташам бинолар, мукаммал жиҳозланган лабораториялар, кўпсонли профессор-ўқитувчилар ва илмий ходимларга эга бўлган бизнинг олий ўқув юртларимизда турли миллат йигит-қизларидан иборат миллионларча ёшлар та'лим олмоқдалар ва улар мамлакатимиз халқ хўжалигининг барча соҳалари учун мутахассис кадрлар бўлиб етишмоқдалар. Олтинчи бешйиллик плани юзасидан КПСС XX с'ездининг Директивалари проектида ҳам олий ва ўрта ма'лумотли қилиб етиштириладиган мутахассисларнинг умумий сонини бешинчи бешйилликдагига нисбатан тахминан бир ярим баравар кўпайтириш, мутахассислар тайёрлаш ишларининг сифатини анча яхшилаш ҳамда махсус олий ва ўрта ўқув юртларининг моддий базасини мустаҳкамлаш вазифалари кўзда тутилган. Бу Коммунистик партиянинг мамлакатимизда халқ хўжалиги ва маданий қурилишнинг эҳтиёжларини та'минлайдиган мутахассис кадрлар тайёрлаш тўғрисида қилаётган ғамхўрлигининг янги ва ёрқин далилидир.

Совет студентлари ўзларининг улуғвор эртаги кунига, нурли истиқболига зўр ишонч блан қарайдилар. Чунки, улар партия ва ҳукуматимиз томонидан ўзларига қилинаётган беҳисоб катта ғамхўрликларни кун сайин сезиб турибтилар. Шунинг учун ҳам илмга меҳр ва муҳаббат ҳислари блан тўлиб-тошган олий ўқув юртларининг студентлари фан асосларини чуқур ва мустаҳкам эгаллашга, ўз мутахассисликларини қунт блан ўрганишга астойдил интилмоқдалар.

Олий ўқув юртларида қишки имтиҳон сессиялари бошланди. Бутун совет студентлари каби республикамиз пойтахти—Тошкент шаҳридаги олий ўқув юртларида та'лим олаётган бўлажак ёш мутахассислар ҳам қишки имтиҳон сессияларида ўзларининг институт ва университет аудиторялари ҳамда мастерскойларида ўқув йилининг биринчи ярими мобайнида олган назарий билимлари ва практик малакаларини намойиш қилиб кўрсатадилар.

Шаҳардаги кўпгина олий ўқув юртларининг коллективлари лекция ва семинар машғулотларининг ғоявий-назарий савиясини юқори даражага кўтариб, студентларнинг ҳартомонлама чуқур билим олишларига эришдилар. Энг муҳими шу бўлдики, ўқитиш процесси мамлакатимизда коммунистик қурилиш практикаси блан, ҳозирги даврнинг муайян амалий вазифалари блан боғлаб олиб борилди. Ўқув йилининг биринчи ярми давомида ўқув процессини тўғри ташкил этабилган ва студент-ёшлар ўртасида тарбиявий ишларни яхши йўлга қўйган олий ўқув юртларининг дирекциялари, факультет ва кафедра раҳбарлари ҳамда партия, комсомол ва касаба союз ташкилотлари қишки имтиҳон сессияларини уюшқоқлик блан юксак савияда ўтказиш учун пухта тайёргарлик кўрдилар.

Масалан, Темир йўл транспорти инженерлари институтида имтиҳон сессияларига тайёргарлик юзасидан бирқанча ташкилий ва тарбиявий тадбирлар амалга оширилди. Имтиҳон сессияларига тайёргарлик масаласи институт партия ташкилотининг умумий йиғилишида, ҳамма академик группаларда, факультет активи ва кафедралар мажлисида муҳокама қилинди ҳамда сессияларни мақсадга мувофиқ ўтказишнинг энг зарур тадбирлари белгиланди. Ўқув йилининг биринчи ярми давомида ўтилган темаларни қайтаришга, лаборатория ва ўқув мастерскойларида практик машғулотлар ўтказишга алоҳида э'тибор берилмоқда. Консультация ва обзор лекциялар ўз вақтида юксак савияда ўтказилаётир. Институт партия, комсомол ва касаба союз ташкилотлари сессияларга тайёргарлик даврида ва сессиялар бошланган ҳозирги вақтда студентлар учун қулай маданий-маиший шароит яратиб бермоқдалар.

Низомий номидаги Тошкент педагогика институтида ҳам қишки имтиҳон сессиялари пухта тайёрлик блан бошланди. Тарих-филология факультетининг III курс студентлари Сиёсий иқтисод фанидан имтиҳон топшириб, ўзларининг ўтилган программа материалларини чуқур ўзлаштирганликларини намойиш қилиб кўрсатдилар.

Фактлар шуни кўрсатдики, ўтган ўқув йилида айрим олий ўқув юртларининг коллективлари имтиҳон сессияларига уюшқоқлик блан тайёргарлик кўрмадилар, бу соҳада студентларнинг активлигини оширмадилар. Консультация ва обзор лекциялар ўз вақтида ўтказилмади, студентларнинг билимига баҳо қўйишда либерализмга йўл қўйилди. Бу йил эса ана шундай камчилик ва нуқсонлар такрорланмаслиги керак.

Қишки имтиҳон сессиялари олий ўқув юртларининг коллективлари учун катта синовдир. Шундай экан, имтиҳон сессияларига тайёргарлик ва уни ўтказиш даврида олиб бориладиган бутун ишлар олдиндан пухта ўйланган ҳолда намунали уюштирилиши, асосий э'тибор сессияларни юксак ғоявий-назарий савияда ўтказишга қаратилиши керак.

Имтиҳон сессияларига пухта тайёрланиш ва уни зўр уюшқоқлик блан мақсадга мувофиқ ўтказиш олий ўқув юртлари партия, комсомол ва касаба союз ташкилотлари зиммасига катта мас'улият юклайди. Улар сессияларга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш даврида ўз фаолиятларини янада кучайтиришлари, ташкилотчилик ишларини олиб боришлари, студентларнинг активликларини оширишлари, уларнинг сессияга киритилган ҳарбир фанга пухта тайёрланишлари учун барча зарур шароитларни яратиб беришлари ва имтиҳон сессияларининг бориши устидан доимий контроль қилиб туришлари лозим. Шунга эришмоқ кераки, имтиҳонлар студентлар олаётган билимларни янада мустаҳкамлашга хизмат қилсин, сессияга қониқарсиз тайёрланган, имтиҳонлардан ўз вақтида ўтмаган битта ҳам студент қолмасин.

Олий ўқув юртларининг дирекциялари ва партия ташкилотлари имтиҳон сессияларига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш даврида студентлар блан факультет ва кафедра раҳбарлари ҳамда ўқитувчилар ўртасидаги алоқани янада мустаҳкамлашлари, студентларнинг зарур талаб ва эҳтиёжларини ўз вақтида қондириб туришлари, консультация ва обзор лекцияларни ўз вақтида, юксак савияда ўтказишга эришишлари керак. Имтиҳон топширувчи ҳарбир студентга юксак талабчанлик блан қараш, уларнинг фан асосларини қанчалик ўзлаштирганликларини ва назарий билимни ҳозирги даврнинг муайян амалий вазифалари блан қандай боғлайолишларини пухта текшириб кўриш ва студентлар билимига об'ектив баҳо қўйиш айниқса мас'улиятли ишдир. Бу соҳада либерализм ва кўзбўямачилик фактларига мутлақо йўл қўйилмаслиги керак.

Олий ўқув юртларининг профессор-ўқитувчилар коллективлари, факультет ва кафедра раҳбарлари сессияларда студентларнинг айниқса ижтимоий фанларни пухта ўзлаштиришларига марксизм-ленинизм асосларини чуқур эгаллашларига алоҳида э'тибор беришлари лозим. Бусиз бўлажак ёш мутахассисларни келажак практик ишларга пухта тайёрлаб бўлмайди.

Олий ўқув юртлари партия ташкилотларининг вазифаси — студентлар ва бутун коллектив ўртасида сиёсий-тарбиявий ишларни изчиллик блан олиб бориш, интизомни мустаҳкамлаш, имтиҳон олучи ўқитувчиларнинг ишига яқиндан ёрдам бериш, шу блан бирга ҳарбир коммунист ва комсомол студентнинг сессияларда шахсан намуна кўрсатишларига эришишдан иборат.

КПСС XX С'ЕЗДИНИ МУНОСИБ СОВҒАЛАР БЛАН КУТИБ ОЛАЙЛИК

ОҒИР САНОАТ — СОЦИАЛИСТИК ЭКОНОМИКАНИНГ АСОСИДИР

СССР халқ хўжалигини ривожлантириш олтинчи бешйиллик планининг асосий вазифалари — оғир саноатни устун даражада ривожлантириш, техникани ва меҳнат унумдорлигини ошириш базасида халқ хўжалигининг ҳамма тормоқларини янада кенг миқ'ёсда ўстиришни та'минлашдан, қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришини кескин равишда юксалтиришни амалга оширишдан ва шу асосда совет халқининг моддий фаровонлигини ва маданий савиясини анча оширишга эришишдан иборатдир.

Олтинчи бешйилликда Ўзбекистонда пахтачилик блан боғланган саноат тормоқларини, биринчи навбатда қишлоқ хўжалик машинасозлигини, минерал ўғитлар ишлаб чиқаришни, пахта тозалаш ва ёғ саноатини янада ривожлантириш кўзда тутилади. Беш йил мобайнида электр қуввати ҳосил қилиш тахминан 1,6 баравар, кўмир чиқариш — 2,4 баравар, нефть чиқариш — 1,5 баравар, минерал ўғитлар ишлаб чиқариш — 1,9 баравар, цемент ишлаб чиқариш — 3 баравар кўпайтирилади.

Мамлакатга кўплаб кўмир берамиз

Оҳангарон кўмир ҳавзасининг кўпкишилик коллективи КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми қарорларига амал қилиб, оғир саноатнинг муҳим тормоқларидан бири бўлган кўмир саноатини янада юксалтириш ва шу асосда социалистик саноатимиз ҳамда аҳолига тобора кўпроқ ёқилғи етказиб бериш мақсадида астойдил меҳнат қилмоқдалар. Коллективимиз бешинчи бешйиллик ва 1955 йил топшириқларини муддатидан анча илгари бажарди ҳамда қўшимча равишда халқ хўжалиги учун бирнеча ўн минг тонна кўмир берди. Ишлабчиқариш процессларини такомиллаштириш, мавжуд техникадан унумли фойдаланиш, шахтёрлар ўртасида социалистик мусобақани чинакамига оммавий тус олдириш натижасида меҳнат унумдорлиги анча ошди ва маҳсулот таннархи ўтган йилнинг ўзида 2,8 процент камайди.

Ёқилғи қазиб чиқаришни янада кўпайтиришга имкон берувчи бирқанча муҳим тадбирлар амалга оширилди. Жумладан 9-нчи шахтага темир йўл тормоғи қурилди. Илгари шахтадан чиққан кўмир транспортёрда, сўнгра электровозларда тўкилибчочилиб эстакадага келар ва ундан вагонларга ортилар эди. Ҳозир эса шахтадан чиққан кўмир тўғри темир йўл вагонларига ортилаётир. Бу тадбир ёқилғини транспортировка қилиш ишларини анча ихчамлаштирди. Шунингдек, кон ва темир йўл ускуналарининг ремонт базаси мустаҳкамланди, депо ва ремонт механика заводлари янги станоклар блан жиҳозланди.

Шаҳарда майда кўмирдан (кукундан) қимматли ёқилғи тайёрлайдиган брикет фабрикаси қурилди. Бундан ташқари кон устини очганда порода аралаш чиқадиган кўмирни ювиш йўли блан ундан электр саноати учун хомаш'ё тайёрлайдиган бойитиш фабрикаси ишга туширилди. Бу тадбирлар мамлакатга янада кўпроқ ёқилғи етказиб бериш имконини берди. Бойитиш фабрикаси ҳозир бир кеча-кундузда бирнеча юз тонналаб маҳсулот бераётган бўлса ҳам, бу ҳали бизни қониқтирмайди. Яқин вақтлар ичида корхонани янада кенгайтириш асосида маҳсулот тайёрлашни икки баравар кўпайтириш мўлжалланмоқда.

КПСС Марказий Комитети томонидан ишлаб чиқилган ва шу кунларда халқимиз томонидан қизғин муҳокама қилинаётган СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1956—1960 йилларга мўлжалланган олтинчи бешйиллик плани юзасидан партия XX с'ездининг Директивалари проектида оғир индустрияни янада ривожлантиришнинг ғоят катта программаси белгилаб берилган. Директивалар проектида кўрсатилишича, олтинчи бешйиллик планнинг асосий вазифалари — оғир саноатни устун даражада ривожлантириш, техникани тинмай тараққий эттириш ва меҳнат унумдорлигини ошириш базасида халқ хўжалигининг ҳамма тормоқларини янада кенг миқ'ёсда ўстиришни та'минлашдан, қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришини кескин равишда юксалтиришнинг амалга оширишдан ва шу асосда совет халқининг моддий фаровонлигини ва маданий савиясини анча оширишга эришишдан иборатдир.

Янги бешйиллик план проектида оғир саноатнинг бошқа тормоқлари қаторида кўмир саноатини ҳам кескин даражада юксалтириш кўзда тутилган. Мамлакатда 1960 йилда кўмир чиқариш 1955 йилдагига нисбатан 152 процентга етказилиши лозим. Шу жумладан Ўзбекистон республикасида кўмир чиқариш олтинчи бешйилликнинг охирги йилида 1955 йилдагига нисбатан 2,4 баравар кўпайтирилиши керак. Бу рақам партия ва ҳукуматнинг мамлакатимиз шарқий районларида оғир саноатни тез сур'атлар блан ривожлантиришга алоҳида э'тибор бераётганликларини кўрсатувчи ёрқин далилдир.

Янги бешйилликда «Ўзбекуголь» тресли корхоналарининг коллективлари олдида ғоят катта вазифалар турипти. Бешйиллик мобайнида кўмир чиқаришни кескин даражада кўпайтириш лозим. Бунинг учун биз кўп меҳнат талаб қиладиган процессларни комплекс равишда механизациялашни кўзда тутган бирқанча ташкилий-техникавий тадбирларни ишлаб чиқдик. Коллективимиз янги йилнинг дастлабки кунлариданоқ ана шу тадбирларни амалга ошириш асосида ёқилғи қазиб чиқаришни тобора кўпайтириш учун астойдил меҳнат қилмоқда.

Бу ўринда шуни ҳам айтиш керакки, ҳали белгиланган тадбирларнинг ҳаммаси ҳам тўла амалга оширилмаётир. Бунга сабаб зарур бўлган машина ва запас қисмларнинг етишмаслигидир. Масалан, биз бирнеча йилдан бери 9-нчи шахтада кўмир чиқариш ишларини комплекс механизациялашни амалга ошириш мақсадида «Донбасс» комбайнини ўзлаштиришни планлаштириб келмоқдамиз, Броқ, меҳнат унумдорлигини кескин равишда ошириш имконини берувчи бу машинани шу кунгача ололганимиз йўқ. Шунингдек, забойлардаги транспортёрларни бошқаришни автоматлаштириш, темир йўл тормоқларини дистанцион усулда бошқаришга ўтказиш ва шунга ўхшаш бирқанча муҳим тадбирларни белгилаган эдик. Лекин бу тадбирлар ҳам ҳозиргача амалга ошмаётир. Чунки биз зарур бўлган ускуналар ва механизмларни олаолмаётирмиз. Белгиланган тадбирларни амалга ошириш имконини берувчи техника блан бизни та'минлаш ҳақида «Средазуголь» комбинати раҳбарларига бирнеча бор мурожаат қилдик. Афсуски, комбинат раҳбарлари Оҳангарон шахтёрларининг бу ҳақли талабларига шу кунгача етарли э'тибор бермай келаётирлар.

П. САВЧЕНКО,
«Ўзбекуголь» трестининг бошқарувчиси.

ИЛЬИЧ НОМЛИ ЗАВОДДА

Тошкентдаги Ильич номли кон-руда ускуналари ремонт заводининг коллективи КПСС XX с'ездини ишлабчиқаришда муносиб кутиб олиш мақсадида астойдил меҳнат қилмоқда. **Суратда** (чапдан): смена мастери **П. Салин** илғор токарь **В. Сюзиннинг** тайёрлаган деталини чертёж бўйича текшириб кўрмоқда.

В. Салов фотоси.

Ижодий активлик

Фарҳод ГЭСининг ишчи ва хизматчилари, инженер ва техник ходимлари КПСС XX с'ездини меҳнат соҳасида юқори кўрсаткичлар блан кутиб олиш учун ички резервларни кўпроқ ишга солишга ҳамма имкониятларни сафарбар этмоқдалар. Улар мавжуд аппаратларни модернизация қилиш, уларнинг авариясиз ишлашини ҳамда ремонтлараро иш муддатини узайтириш йўли блан электр энергияси ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун рационализаторлик ва ихтиро'чилик ҳаракатини тобора қизитмоқдалар.

Электр цехининг мастери ўртоқ А. Тўхтаров генератор ротори ғилдиракларининг зичлигини ўзгартириб, улар орасига чарм ўрнига намат ишлатишни жорий қилди. Бу тадбир ғилдиракларнинг иш муддатини узайтириш блан бирга, ускуналар қувватидан янада кўпроқ фойдаланишни та'минлади. Шунингдек Д. Тарасенко, темирчи Г. Вичкуткин, О. Аметова, Э. Қўлдошев, У. Мажидова, И. Разумний ўртоқлар сингари ўнлаб актив рационализаторларнинг ижодий ташаббускорлиги натижасида ҳар ойда корхона БРИЗига ўнлаб қимматли таклифлар тушмоқда. Буларни амалга ошириш орқасида эса меҳнат унумдорлиги ортмоқда, ишлаб чиқарилган энергия таннархи камаймоқда.

Б. ТАЙКЕНОВ,
Фарҳод ГЭС касаба союз комитети раисининг ўринбосари.

Олтинчи бешйилликда

*** В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводида пўлат эритиш 1960 йилгача камида 70,7 процент, прокат ишлаб чиқариш эса 81,2 процент оширилади. Пўлат эритиш процессини бошқариш автоматлаштирилиб, янгидан 4-нчи мартен печи қурилади.**

*** «Ташсельмаш» заводида маҳсулот ишлаб чиқариш олтинчи бешйилликда 3,6 марта кўпаяди. Корхонанинг асосий маҳсулоти горизонталь-шпиндельли пахта териш машаси бўлади. 15-нчи механика цехида 77 та махсус ва агрегат станоклари, олтита поток линия ўрнатилади.**

*** «Таштекстильмаш» заводининг коллективи ишлабчиқариш майдонларини кенгайтирмасдан туриб, олтинчи бешйилликда 1955 йилдагига қараганда 774 дона машина кўп ишлаб чиқаради, ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш эса 1960 йилда 93,8 процент кўпайиб, меҳнат унумдорлиги 55 процент ошади.**

*** «Ўзбексельмаш» заводида ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш олтинчи бешйилликда 1955 йилдагига нисбатан 2,5 марта кўпаяди. Янгидан 14 та поток линия ўрнатилиб, 28 та токарьлик-револьвер станоклари автомат ва яримавтомат усулида ишлашга кўчирилади.**

Станоклар конструкциясини янада яхшилайлик

Олтинчи бешйиллик план проектида республикамиз, жумладан областимизда машинасозлик саноатини, биринчи навбатда қишлоқ хўжалик ва тўқимачилик машинасозлигини кескин даражада юксалтириш мўлжалланган. КПСС Марказий Комитети томонидан ишлаб чиқилган Директивалар проектида ускуналар ва машиналарнинг, станоклар, пресслар, аппаратлар ва приборларнинг иш унуми юксак даражада бўлган янги турларини ишлаб чиқаришни янада кўпроқ ўзлаштириш ва кенг ривожлантириш машинасозлик соҳасида энг муҳим вазифа деб алоҳида кўрсатиб ўтилади. Бу тарихий ҳужжатда ихтисослаштирилган, махсус ва кўп позицияли агрегат станоклар ишлаб чиқаришни шу бешйиллик мобайнида 2,4 баравар кўпайтириш белгиланган.

Партия ва Ҳукуматнинг машинасозликни ривожлантиришга бунчалик катта аҳамият бериб келаётганлигининг сабаби биз совет кишиларига очиқ-ойдин ма'лумдир. Машинасозлик қанчалик тез юксалса, халқ хўжалигининг бошқа ҳамма тормоқлари ҳам шунчалик тез сур'атлар блан ривожланади. Бу муҳим вазифани бажаришда конструкторлик бюромизнинг коллективи ҳам ма'лум даражада ўз ҳиссасини қўшиши керак. Бунинг учун бюро конструкторлари бирқанча янги типдаги машиналар яратишлари ва яратилган янги станокларни серияли ишлаб чиқаришга тайёрлаш устида кунт блан ишлашлари талаб этилади.

Махсус конструкторлик бюросининг ровничний бўлими ходимлари шу кварталнинг ўзида 4 та янги ровничний машиналар проектини ишлаб чиқиш учун зўр ғайрат қилмоқдалар. Беккер, Зарубин, Манаширов, Далинина, Бойбазарова, Корнеева ўртоқлар каби талантли конструкторлар «РТП-192-2» ва «РТП-168-И» маркали мукаммал станоклар проектини январь ойида тугатишга муваффақ бўлдилар. Бу станоклар анча автоматлаштирилган ва қаттиқ овоз чиқармай, тез ишлайди. Бу янги станоклар чет элларда яратилган ровничний машиналарнинг энг яхши нусхаларидан анча устун туради.

Бюронинг йигирув машиналари бўлимининг конструкторлари модернизация қилинган «П-11-Ш-2» маркали янги жун йигириш станоги ва юқори тортиш кучига эга бўлган прибор проектини ишлаб чиқмоқдалар. Бу йил жун толасини пишитадиган станоклар яратиш устида ҳам катта ишлар қилишни мўлжалламоқдамиз. Ҳозирнинг ўзида конструкторлардан Биман ва Жестков ўртоқлар янги типдаги ипак ўраш машинасининг бирқанча қисми конструкциясини тугалладилар. Ишчан конструкторлар йил охиригача янги ипак ўраш машинаси — электроавтомат проектини тўла-тўкис ишлаб чиқишга аҳд қилдилар.

Бу ишларнинг ҳаммаси машинасозлик заводлари коллективларига олтинчи бешйилликнинг биринчи йилидан бошлаб мамлакатимиз тўқимачилик саноатига бирнеча хил иш унуми юқори бўлган мукаммал станоклар етказиб бериш имкониятини беради. Бу олижаноб вазифани конструкторларнинг ижодий ташаббускорлигини ошириш, улар блан технологлар, ишлабчиқариш новаторлари ва машинани синовдан ўтказувчилар ўртасидаги ўзаро ижодий ҳамкорликни мустаҳкамлаш йўли блангина муваффақиятли равишда бажариш мумкин. Биз мана шундай чинакам ҳамкорликни янада яхши йўлга қўйиш учун бирқанча тадбирларни амалга оширмоқдамиз.

Н. ФОМИН,
Йигирув ускуналари бўйича махсус конструкторлик бюросининг бошлиғи.

Янги перспективалар

Темир йўл Тошкент бўлимининг коллективи СССР халқ хўжалиги тараққиётининг 1956 — 1960 йилларга мўлжалланган олтинчи бешйиллик плани юзасидан КПСС XX с'езди директивалари проектини катта қувонч блан қарши олиб, уни қизғин қўллаб-қувватламоқда. Бўлимнинг паровоз ва тепловоз деполарида, вагон участкаларида ҳамда темир йўл дистанцияларида ва бошқа корхоналарда бу муҳим тарихий ҳужжат юзасидан суҳбатлар ўтказилмоқда. Агитаторлар ишчиларга олтинчи бешйилликнинг асосий вазифаларини тушунтириб бераётирлар.

— Партиямизнинг XX с'езди Директивалари проектида, — дейди кўпюкчи Деҳқон Султонов, — Ватанимиз қудратини янада оширишнинг конкрет йўллари белгилаб берилган. Унда оғир саноатни ривожлантириш базасида техника прогресси ва меҳнат унумдорлигини янада ошириш йўли блан халқ хўжалигининг ҳамма соҳасини ривожлантириш, қишлоқ хўжалиги ишлабчиқаришини юксалтириш асосида совет халқи моддий ва маданий фаровонлигини ошириш кўзда тутилган. Биз, совет кишилари, биламизки, партиямиз томонидан қўйилаётган бу улуғ вазифа ҳарқачонгидек бу гал ҳам муваффақият блан амалга оширилади.

— Биз, тепловозчиларни жуда ҳам қувонтираётган нарса шуки, янги бешйилликда тепловозлар ишлаб чиқариш 12 баравар ошади. Тепловоз-электровозлар, газотурбовозлар блан бир қаторда темир йўл транспортининг асосий локомотиви бўлади. Биз жонажон партиямиз томонидан қўйилган улуғ вазифаларни бажаришда бутун кучимизни аямаймиз.

Кучли тепловоз машинисти ўртоқ Гниломедов бундай дейди:

— СССР халқ хўжалиги тараққиётининг олтинчи бешйиллик плани Директивалари проекти социалистик халқ хўжалимизнинг янада ривожлантиришнинг, Ватанимиз бойлигини кўпайтиришнинг улуғвор перспективасидир. У мамлакатимизда меҳнаткашларнинг сиёсий ва меҳнат соҳасидаги активлигини янада ошириб юборди. Биз, темир йўлчилар, олтинчи бешйиллик планини муваффақият блан бажариш учун курашувчиларнинг олдинги қаторларида бўлиш учун астойдил ҳаракат қиламиз.

С. НИКОЛАЕВ.

УЛУҒ МАҚСАД ЙЎЛИДА

Шу кунларда СССР Йўллар министрлигига қарашли Тошкент машинасозлик заводига борган киши корхона коллективининг ҳарбир а'зоси — оддий ишчидан тортиб то раҳбар ходимигача шонли Коммунистик партия XX с'ездининг очилиши кунини ишлабчиқаришда муносиб меҳнат совғаси блан кутиб олиш мақсадида ҳарқачонгидан ҳам зўр ғайрат ва ташаббус кўрсатиб ишлаётганлигини яққол сезади. СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1956—1960 йилларга мўлжалланган олтинчи бешйиллик плани юзасидан КПСС XX с'ездининг Директивалари проекти коллективнинг кучига-куч, ғайратига-ғайрат қўшиб юборди. Цех ва участкаларда бу муҳим тарихий ҳужжатга бағишланган йиғилишлар, суҳбатлар бўлиб ўтмоқда. Уларда ишчилар ва инженер-техник ходимлар мамлакатимизнинг эртаги порлоқ кунини яққол кўрсатиб турган, халқ хўжалигини янада зўр бериб юксалтиришнинг улуғвор перспективаси белгиланган янги — олтинчи бешйиллик план проектини қизғин қўллаб-қувватламоқдалар ва унда қўйилган вазифаларни амалга ошириш учун тайёр эканликларини бирдамлик блан билдирмоқдалар. Бутун коллектив ана шу улуғ мақсад йўлида бугун кечагидан, эртага бугунгидан кўра кўпроқ ва сифатлироқ маҳсулот бериш орзуси блан яшамоқда.

Мана, завод «Ҳурмат тахта»си. Унда фидокорона меҳнат блан бутун коллектив ўртасида катта обрў ва э'тибор қозонган новаторлар ҳамда ишлабчиқариш илғорларининг суратлари қўйилган. Улар завод коллективининг кўрки ва фахридир. Шу кунларда уларнинг сафи кун сайин, соат сайин кенгаймоқда. Мусобақа жараёнида янгидан-янги илғорлар етишиб чиқмоқда.

Биз «Ҳурмат тахтаси»да 4-нчи цехнинг донгдор темирчиси Мирза Ҳакимовнинг ҳам суратини кўрдик ва у блан суҳбатлашишга қарор қилдик.

Йўлда кетаётиб, цехга кираверишда осиб қўйилган, ҳали бўёқлари унчалик қуримаган «Молния»га кўзимиз тушди. Унда қуйидаги сўзлар ёзилган эди:

Цехнинг ҳарер-ҳарерида партия с'ездини муносиб кутиб олишга чақирувчи сўзлар ёзилган қизил алвонлар кўзга ташланиб турипти. Ҳамма ўз иши блан банд. Цехда қизғин меҳнат нафаси кезмоқда. Цех бошлиғи ўртоқ Харькин бизни донгдор темирчи блан таништирар экан, фахр блан:

— Коллектив ўртасида бошланган социалистик мусобақанинг пешқадами — Мирза Ҳакимов, — деб қўйди.

Мирза ака блан суҳбатлашар эканмиз, унинг иш жойи бизнинг диққатимизни ўзига тортди.

— Саранжомлик ва озодаликни яхши кўрар экансиз-а, — сўрадик биз.

Мирза ака мийиғида кулди-ла, сўнг жавоб берди:

— Ишчиларда: «Саранжом-саришта бўлмасанг — ишингда унум бўлмайди», деган мақол бор. Техника — қўполликни, маданиятсизликни севмайди.

Мирза ака тозалик ва иш жойида маданиятни ошириш — меҳнат унумдорлигини кўтариш, маҳсулот сифатини яхшилашда ҳал қилувчи омиллардан бири эканлигини алоҳида уқдириб ўтди. Биз ундан шу кунлардаги иши ҳақида сўзлаб беришини илтимос қилдик.

— Олтинчи бешйиллик юзасидан партия XX с'ездининг Директивалари проектида, — деб жавоб берди у, — мамлакат экономикасини янада зўр бериб юксалтиришнинг катта программаси белгилаб берилган. Бу вазифаларни амалга ошириш учун янада унумлироқ ишлаш керак. Мен илгарилари смена топшириғини икки, айрим кунлари икки ярим ҳиссадан бажариб келаётган эдим. Партиямиз биздан меҳнат унумдорлигини янада оширишни талаб қилмоқда. Кўп қатори мен ҳам бу чақириққа амалий иш блан жавоб бермоқдаман. Ҳозир кунлик нормамни 300 процентдан ҳам ошириб бажараётирман.

Биз донгдор темирчининг бундай юқори кўрсаткичларга эришаётганлигининг сири нимада эканлиги блан қизиқдик.

— Бу ерда ҳечқандай сир йўқ, — дейди Мирза ака, — агар истаса, ҳаракат қилса, ҳарбир киши ҳам топшириқни ошириб бажараолади.

Кейин билсак, Мирза Ҳакимов ҳар куни ишга белгиланганидан анча барвақт келиб, ўз асбобларини яхшилаб кўздан кечириб чиқар ва уларни ишга тайёрлаб қўяр экан. Зарур асбобларнинг доимо ўз жойида бўлиши иш вақтида ортиқча ҳаракат қилишни талаб этмайди. Мирза ака ҳарбир минут ва ҳатто ҳарбир секундни ҳам тежашга алоҳида э'тибор беради. Тома-тома кўл бўлур деганларидек, ана шу тежалган секундлар — минутларни, минутлар эса соатларни ташкил қилади ва улар ҳисобига ҳар сменада қўшимча детальлар тайёрланади.

Бу аҳил ва меҳнатсевар коллективнинг ҳарбир а'зоси партия XX с'езди Директивалари проектидан ғоятда илҳомланиб, шу кунларда зўр ғайрат блан меҳнат қилмоқда. Цехнинг ўнлаб ишчилари кунлик топшириқни 2—2,5 ҳиссадан бажараётирлар. Шунинг учун ҳам корхонанинг илғор цехларидан ҳисобланган темирчилик цехининг коллективи январь ойи планини мудатидан 11 кун илгари тўла бажарди. Ҳозир темирчилар февраль ойининг иккинчи декадаси ҳисобига маҳсулот бермоқдалар.

С. ИСМОИЛОВ.

Суратда: Мирза Ҳакимов иш устида

М. Пенсон фотоси.

Янги вазифаларни бажариш сари

КПСС XX с'езди Директивалари проектида Ўзбекистон республикасида пахтачилик блан боғланган саноат тармоқларини, даставвал қишлоқ хўжалик машинасозлигини янада ривожлантиришни кўзда тутиш лозимлиги алоҳида кўрсатиб ўтилган. Шу муносабат блан «Чирчиксельмаш» заводи коллективи олдида ҳам ғоят катта вазифалар турипти.

Корхонанинг кўп кишилик коллективи янги — олтинчи бешйиллик планида белгиланган вазифаларни бажаришга зўр ғайрат блан киришди. Бу йил сельмашчилар қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқаришни янада кўпайтирадилар. Цехларда янги йил плани юзасидан дастлабки культиваторлар ва кўрак териш машиналари ишлаб чиқарилди.

Бу йил корхонада машиналарнинг таннархи ўтган йилдагига нисбатан анча арзонлаштирилади. Кўрак териш машинаси модернизация қилинди. Ҳарбир машинага сарфланадиган металл 200 килограммга камайтирилди. Ҳозир инженер-конструкторлар ва технологлар машиналарни модернизация қилишни давом эттириш блан бирга, уларга сарфланадиган металлни камайтириш ва шу асосда маҳсулот таннархини арзонлаштиришнинг янгидан-янги резервларини қидириб топмоқдалар. Ўртоқ Стеханов раҳбарлигидаги технологлардан тузилган ижодий бригада металл бичишдаги техника нормалари ва технология карталарини қайтадан кўриб чиқдилар. Прокат ва юпқа пўлатлар бичиш картасига катта ўзгаришлар киритилди. Ҳаммаси бўлиб 18 минг номдаги детальнинг технологияси анализ қилинди. Бунда рационализатор ишчилар ва мутахассислар томонидан берилган таклифлар ҳисобга олинди.

Культиваторларнинг узел ва детальларини ишлаб чиқаришда қўлланилабошлаган янги технологияси ҳарбир машинага сарфланадиган прокатни 8 килограммга камайтирди. Бу янгилик йилига 270 тонна металл тежаш имконини беради. Металларни бичиш ва тайёрлашда янги технология нормалари жорий этилса, кўрак териш машиналари тайёрлаш бўйича йил давомида 155 тонна металл тежаш мумкин бўлади. Завод коллективи бу иқтисод қилинадиган металл ва материаллардан 320 та культиватор ва 227 та кўрак териш машинаси ишлаб чиқариши мумкин. Завод шу йилнинг биринчи кварталида сўнгги агротехника ютуқларини кенг қўлланиш имконини берувчи олти қаторли янги культиваторлар ишлаб чиқарабошлаши керак. Бу янги культиваторлар ғўза қаторораларини ишлашда Владимирск заводи ишлаб чиқарадиган ДТ-24-3 маркали тракторга тиркалади. У ғўзалар 45x50 сантиметр схемасида экилган пахта майдонларини ишлашда қўлланилади. Культиваторнинг қаторларини трактордаги кранштейн ҳархил кенгликка мослай олади.

Шу кунларда завод бош конструкторлик бўлимининг ходимлари янги культиваторнинг техника ҳужжатларини ишлаб чиқмоқдалар. Узел ва детальларнинг дастлабки чертёжлари тайёрланмоқда.

Ҳозир заводда ишлаб чиқаришни янги маҳсулотлар ўзлаштиришга тайёрлаш юзасидан бирқатор тадбирлар кўрилмоқда. Ўртоқ Каминский раҳбарлигидаги инженер-технологлар цехларнинг ишини қайта планлаштириш юзасидан амалий чоралар кўрмоқдалар. Олти қаторли культиваторлар тайёрланадиган 2-нчи механика-йиғув цехида 1000 метр узунликда операциялараро конвейер ва поток линиясини ишга туширишга ҳозирлик кўрилмоқда. Детальларни типовой технология асосида ишлаш юзасидан янги механика участкаси ташкил этилади. тайёр детальларни транспортировка қилишни тўла механизациялаш мўлжалланади.

М. АБУТОЛИПОВ.

Сиз кўкламга қандай тайёрланмоқдасиз?

Далаларни чигит экишга пухта тайёрлаш, уруғлик чигитни тезроқ ташиб олиш, қишлоқ хўжалик машиналарини тахт қилиб қўйиш учун курашайлик!

*

Тўғри планлаштириш—қишлоқ хўжалигини ҳартомонлама ривожлантиришда ҳал қилучи роль ўйнайди

КПСС XX с'ездининг олтинчи бешйиллик план юзасидан Директиваларн проектида пахта, дон, картошка-сабзавот, чорвачилик маҳсулотларини янада кўпайтириш вазифалари қўйилади. Бу вазифаларни амалга ошириш учун колхозда тўғри планлаштиришга алоҳида аҳамият бериб, хўжаликни хартарафлама юксалтиришга эришиш зарур.

Сталин номли колхоз а'золари шундай қилиш учун курашмоқдалар. Хўжалигимиз кўптормоқли бўлиб, унга 1227 гектар ер қарайди. Бу ерларнинг 1166 гектари ҳайдалади. Ундан 721 гектарида пахта, 251 гектарида беда етиштирилиб, ўн гектар ер пичанзор; 30 гектар ер тутзор ва боғ блан банд бўлиб, қолган ерларга картошка, қовун-тарвуз, сабзавот ва бошқа экинлар экилади.

Демак, колхоз жуда катта имкониятларга эга. Броқ хўжалигимиз бу имкониятлардан кўп йиллардан бери яхши фойдаланмаётир. Планлаштиришнинг эски тартиби колхоз ташаббусини бўғиб, ердан унумли фойдаланишга ҳалақит берар эди. Кўп экинлар ерларга нотўғри жойлаштирилиб, натижада ҳосил кам олиниб келинди. Масалан, 1955 йилда ҳар гектар ерда 17 центнердан пахта, 2 тоннадан картошка, 17 центнердан қовун-тарвуз, 35,5 центнердан беда етиштирилди, холос. Колхоз маккажўхори, оқжўхори каби энг қимматли экинларни деярли экмасдан келди.

Қишлоқ хўжалигини планлаштиришнинг янги тартиби колхозлар ташаббускорлигига кенг йўл очади ва хўжаликка жуда катта фойда келтиради. Колхоз 1956 йилда қишлоқ хўжалигини ривожлантириш юзасидан батафсил план тузиб, экин майдонлари структурасига жиддий ўзгаришлар киритди. Шуни ҳам айтиш керакки, биз бу жиддий ишга бошда бирмунча юзаки қарадик, план фақат правлениенинг ўзидагина тузилган эди. Натижада бирмунча жиддий хатоларга йўл қўйилди. Бу хатолар ўз вақтида область қишлоқ хўжалик бошқармаси ва район ташкилотлари томонидан кўрсатилиб берилди. Биз бу хатони тузатиш учун планлаштириш ишига колхоз активини, қишлоқ хўжалик мутахассисларини, еримиз шароитини яхши биладиган кекса колхозчиларни ҳам чақирдик. Бу жуда яхши натижа берди. Улар ўзларининг қимматли фикрлари блан планлаштириш ишидаги айрим камчиликларни тузатдилар, нималарга э'тибор қилиш кераклигини кўрсатдилар. Бу таклифларни амалга ошириш туфайли колхоз бўйича қўшимча равишда 70 тоннадан кўпроқ дон, 15 тонна сабзавот, 65 тонна хашак, 650 тонна силос олиш мумкин. Бундан ташқари, экинларни жойлаштириш тўғрисидаги планга киритилган тузатишлар пахта ва бошқа экинлар ҳосилини кескин равишда оширишга ҳам имкон беради. Биз дастлабки планлаштириш даврида қандай хатоларга йўл қўйганлигимизни, кейин эса колхоз активи ҳамда мутахассислар бу хатоларни бизга кўрсатиб берганликларини, колхоз правлениеси ана шу хатоларни тузатиш учун нималар қилганлигини қуйида айтиб ўтмоқчимиз.

Пахтачилик колхозимизнинг асосий тормоғи ҳисобланади. Биз бу экиннинг ялпи ҳосилини 1956 йилда 1560 тоннага етказишимиз, бунинг учун ҳар гектар ердан ўтган йилдагига нисбатан 7 центнердан ортиқ ҳосил олишимиз керак.

Биз буни э'тиборга олиб, дастлаб пахта майдонларини 71 гектарга камайтиришни ўйлаб кўрган эдик, лекин бу тўғри бўлиб чиқмади, чунки ер майдони камайтирилса ҳам, ҳосил оширилгани блан пахтанинг ялпи махсулоти биз ўйлагандек бўлиб чиқмас экан. Шунинг учун колхозчилар блан маслаҳатлашиб, пахта майдонини дастлабки планда белгиланганига нисбатан 30 гектар кенгайтириш, бошқа экинлар ўрнини такрорий экин экиш йўли блан тўлдиришни планлаштирдик.

Шундай қилиб, агар биз ҳар гектар ердан 22—23 центнердан пахта етиштирсак, планда белгиланган ялпи ҳосилни олишимиз мумкин бўлади.

Биз бунда нималарга асосландик? Илғор бригада ва звеноларимиз кўп йиллардан бери мўл ҳосил етиштириб келмоқдалар. Ўртоқ Алшам Шахриев бошлиқ звено а'золари ўтган йили 21 гектар ернинг ҳар гектаридан 29 центнердан пахта топширдилар. 1955 йилда колхозда жуда оз майдонга чигит квадрат-уялаб экилди. Бу йил 611 гектар ерга чигитни эна шу янги, прогрессив усулда экамиз. 380 гектар ердаги ғўза 60 х 45, 161 гектар ердаги ғўза 50 х 50, 70 гектар ердаги ғўза 45 х 45 схемасида ўстирилади. Ғўза қатор ораларини машиналар блан иккитомонлама ишлаш қийин бўлган ерларга чигит тор қаторлаб экилади.

Ўтган йили пахта ерларига деярли маҳаллий ўғит солинмаган эди. Бу йил 2700 тонна маҳаллий ўғит солишга қарор қилдик. 300 гектар ер мелиоратив жиҳатдан яхшиланиб, карталар яхлитлаштирилди.

Биз бошқа хатоларга ҳам йўл қўйган эдик. Масалан, экинларни зичлаштириш кўзда тутилмас эди. Колхозда 60 гектар ерга беда экилмоқчи. Броқ ма'лумки, беда биринчи йилда жуда кам ҳосил беради. Бунда ҳам активларимиз тегишли тузатишни киритдилар. Улар бедага арпа қўшиб экишни таклиф этдилар. Бу эса янги беда майдонидан 60—70 тонна дон шу блан бирга анчагина сомон-пичан олишга имкон беради.

Бизнинг шароитда бир ернинг ўзида бир йилда 2 марта ҳосил олиш мумкин. Лекин бунда қандай экинлар экишни тўғри аниқлаб олиш керак. Дастлабки планлаштиришда биз буни э'тиборга олмаган эдик. Биз кўк пояси учун 10 гектар ерга маккажўхори экишни мўлжаллаган эдик. Бу ҳолда агар маккажўхорини июль ойи бошларида ўриб олсак, ундан кейин ер бўш ётиши керак эди. Бунга йўл қўйиб бўлмайди, албатта. 40 гектар ерга фақат силос учун маккажўхори экишни мўлжаллаган бўлсак, яна хатога йўл қўйдик. Чунки, агар шундай қилганимизда жамоат чорвамиз учун ем етишмай қолар эди. Шунинг учун 15 гектар ердаги маккажўхорини ем ва уруғлик учун қолдиришга қарор қилдик.

Бизнинг шароитда оқжўхори ҳам анча қимматли экин ҳисобланади. Биз оқжўхоридан маккажўхорига қараганда икки баравар кўп ҳосил етиштирамиз. Бундан ташқари оқжўхорига меҳнат унча кўп сарф қилинмайди. Шуни э'тиборга олиб колхозимиз а'золари бошда планлаштирилган 20 гектар ўрнига 30 гектар ерга оқжўхори экишга маслаҳат бердилар.

Колхоз 20 гектар ерга қовун-тарвуз экади. Шундан 5 гектарида эртаги қовун етиштирилади. Қовундан кейин бу ерга тариқ экамиз. Чунки бизнинг шароитда тариқ 40 кунда пишиб етилади. Планда 10 гектар ерга картошка экиш кўзда тутилган бўлса ҳам, лекин қандай сорт экилиши белгиланмаган эди. Колхозчиларимиз 5 гектар ерга эртаги ва 5 гектар ерга кечки картошка экишни ма'қул топдилар. Июль ойида эртаги картошкадан бўшаган ерга ҳам тариқ экамиз. Ички исте'мол ва четга сотиш учун 3 гектар ерда сабзавот, шу жумладан 1 гектар ерда бодринг етиштирамиз. Бодрингни йиғиб-териб олгач, унинг ўрнига турип экамиз.

Бизнинг шароитда хашаки лавлагининг ҳосили кам бўлади, экини кўп меҳнат талаб этади. Шунинг учун биз планда белгиланган лавлаги майдонини 2 гектарга камайтириб, унинг ўрнига чигит экамиз.

Колхозимиз ерлари бир хилда эмас, 615 гектар ер бўз тупроқли бўлиб, сизот сувлари чуқур туради. Қолган ерларимиз батқоқ-ўтлоқ тупроқли ерлар бўлиб, буларда сизот сувлари юза—ер бетидан 50 сантиметр пастда туради. Шунга қарамасдан илгари экинлар ҳамма ерга бирдай жойлаштирилаберилар эди. Масалан, сизот сувлари юза турган ерларга чигит экилар эди. Натижада бу ерлар ҳосили 10—12 центнердан ошмай келди. Айни вақтда сизот сувлари юза турган ерларда бемалол ўстириш мумкин бўлган қовун-тарвузлар бўз тупроқ ерларга экилиб келди. Биз планни тузишда бу камчиликларни ҳам э'тиборга олдик. Маккажўхори ва оқжўхорини сой жойлардаги оғир тупроқ ерларга, енгил тупроқни яхши кўрадиган картошкани бўз тупроқли ерларга квадрат-уялаб экамиз.

Мош кўп меҳнат талаб этмайдиган ўсимликдир. Унинг тўпонини моллар иштаҳа блан ейди. Биз буни ҳам э'тиборга олиб, 15 гектар ерга мош экишга қарор қилдик. Мошни янгидан ўзлаштирилган ерларга экамиз. Бунда мош ернинг структурасини ҳам яхшилайди, унга биз 1957 йилдаёқ чигит экаоламиз.

План шундай ҳисоб блан тузилганки, биз ҳайдаладиган ерлардан унумли фойдаланиш блан бирга ноқулай ерлардан ҳам яхши фойдаланамиз. Ҳечқандай экин ўсмайдиган батқоқ ерлардан 2 гектарига терак ўтказамиз. Шунда колхоз 5—6 йилдан кейин яхши, иморат боб ёғоч олади. Мева боғимизни 6 гектарга кенгайтирамиз. Янги ўзлаштирилган, лекин экинга ноқулай бўлган ерларга ҳам дарахт ўтқазамиз.

Беда ҳосилини ошириш учун ҳам тегишли тадбирлар белгиланган. Ўтган йил айрим участкаларда, асосан шўрҳок ва сизот сувлари юза турган ерларда беда ҳосили кам бўлди. Бизда 70 гектар шундай ер бор. Биз бу ерларнинг бедасини бузиб, маккажўхори ва оқжўхори экамиз. Бедани унумдор участкаларга кўчирамиз.

Планлаштиришда биз 2—3 йил мобайнида тўққиз далали алмашлаб экишни жорий қилишни кўзда тутамиз. Алмашлаб экишда 4 дала пахта-беда, 1 дала шоли, 1 дала ферма ёнидаги ем-хашак экинлари етиштирадиган участка блан банд бўлади. Маккажўхори ва оқжўхори экинлари пахта-беда ва ферма ёни алмашлаб экиш далаларига киритилади.

Кучларни жой-жойига қўйиш ҳам яхшиланади. Колхозда ишга яроқли 460 киши бор. Ҳозирги 10 та пахтачилик бригадасининг ўрнига 8 бригада ташкил этдик. Ма'мурий бошқарма аппарати ҳам қисқартирилди. Қисман экспедиторлик, ферма учётчилиги лавозимлари тугатилди. Ҳисобот аппарати қисқартирилди. 3 миробнинг ишини гидротехник ўртоқ Бояриновнинг ўзи бемалол бажаради. Шундай қилиб, колхозда ма'мурий бошқарма аппаратидан 20 киши бўшатилиб, улар далачилик бригадаларига юборилдилар.

Планда белгиланган тадбирлар колхозда пахта, дон, картошка, сабзавот, ем-хашак экинлари ҳосилини, жамоат чорвачилиги маҳсулдорлигини ошириш, колхоз даромадини 1,5—2 баравар кўпайтиришга имкон беради. Ҳозирги асосий вазифа кўклам экиш кампаниясига пухта тайёргарлиқ кўриш, уни илғор агротехника талабларига мувофиқ ўтказишдан иборат.

Ўтган йил колхозчилар қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришини яхшилашда анчагина тажриба ортдирдилар. Бу тажриба янги вазифаларни бажаришда катта ёрдам беради. Шу кунларда барча ишлабчиқариш участкаларида ишлар қизиб кетди. Суғориш шохобчалари тозаланмоқда, маҳаллий ўғит жамғарилиб далаларга чиқарилмоқда. Ҳозир далаларга юзлаб тонна маҳаллий ўғит чиқарилди. 1000 тонна маҳаллий ўғитни минерал ўғит блан аралаштириб, ғўзани озиқлантириш даврида ишлатамиз.

Ҳозиргача 634 гектар ер ҳайдалиб қўйилди. Дала ишлари тўхтовсиз давом этмоқда.

Уруғлик фондини сақлаш ва уни экишга тайёрлашга ҳам алоҳида э'тибор бераётирмиз. Уруғлик чигит сақланаётган омборлар ремонт ва дезинфекция қилинган, беда-райграс, қовун-тарвуз, картошка ва бошқа экин уруғликлари ҳам эхтиётлик блан сақланмоқда.

Тўғри планлаштириш барча экинлар ҳосилини, жамоат чорва моллари туёғини ва улар маҳсулдорлигини оширишга ёрдам беради.

А. КУСАЕВ,

Ўртачирчиқ районидаги Сталин номли колхознинг раиси.

Н. КИМ,

Колхоз агрономи.

М. МИРҲОСИМОВ,

Суғориладиган деҳқончиликни механизациялаштириш ва электрлаштириш Ўрта Осиё институтининг илмий ходими.

*

Агротехника ўқувини муваффақиятли ўтказамиз

Агротехникани ўрганиш курсида машғулотларнинг қизиқарли ва мазмунли ўтиши учун колхоз правлениеси барча шароитларни яратиб берди. Ажратиб берилган алоҳида хона агротехника фани ютуқларини, квадрат-уялаб чигит экилган майдонларда қандай қилиб мўл ҳосил етиштириш мумкинлигини ифодаловчи турли хил плакатлар, диаграммалар блан безатилди. Етарли миқдорда кўргазмали ўқув қуроллари келтирилди. Ҳозир машғулотларга илғор колхозчилар, звено, бригада бошлиқлари, ферма ходимлари тўлиқ қатнашмоқда.

Квадрат-уялаб чигит экишдан хабардор бўлган ва бу усулнинг мўл ҳосил гарови эканлигини яхши тушунган колхознинг ўртоқ Тўлаган Тўйчиев бошлиқ бригада а'золари мавжуд 68 гектар пахта майдонининг ҳаммасига квадрат-уялаб чигит экан эдилар. Ғўза агротехника фани қоидалари асосида икки томонлама сифатли парвариш қилинди. Натижада бригада а'золари гектаридан 35,6 центнердан ҳосил олишга эришдилар.

Чигит экишдан тортиб, то ҳосил пишиб етилгунча қилинадиган асосий ишлар механизация кучи блан бажарилганлиги сабабли 1954 йилга нисбатан 1955 йилда бригада бўйича 6353 меҳнат куни иқтисод қилинди.

Лекин, ғўзани квадрат-уялаб парвариш қилишга ботинаолмаган колхознинг Дастонов, Муҳаммедов ўртоқлар бошлиқ бригадаларида аҳвол бутунлай бошқача бўлди. Бу бригадаларда квадрат-уялаб экилган ерларга нисбатан анча кам ҳосил олинди ва ортиқча меҳнат куни сарфланди. Ғўза парваришидаги асосий иш қўл кучи блан бажарилди.

Яқинда машғулот қатнашчилари Союз НИХИнинг тажриба участкасига бориб, квадрат-уялаб чигит экишда фойдаланиладиган қишлоқ хўжалик машиналари блан танишиб чиқди.

Экскурсиядан қайтгандан сўнг МТСнинг ер тузувчиси ўртоқ Ким машғулотларга қатнашаётган звено ва бригада бошлиқлари, механизаторлар ва трактор бригадалари бошлиқлари блан биргаликда суҳбат ўтказди. Жуда қизиқарли ўтган бу суҳбатда ўртоқ Ким квадрат-уялаб чигит экишнинг афзалликлари ва бу мас'улиятли ишни қандай қилиб муваффақиятли ўтказиш мумкинлиги ҳақида тўла консультация берди.

Биз агротехника ўқувининг пахтачиликда катта аҳамиятга эга эканлигини яхши биламиз. Шунинг учун ҳам машғулотларни ўз вақтида, қизиқарли ва мазмунли ўтказиб экиш кампаниясигача қадар ишни кўзини биладиган малакали кадрлар етиштирамиз.

А. МУСТАФОҚУЛОВ,

Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозининг агротехника курси ўқитувчиси.

Бўстонлиқ МТСида тракторларни ремонт қилиш, қайта ускуналаш ишлари бирмунча яхши бормоқда. **Суратда:** ўртоқ **В. Овчинников** ремонт учун зарур бўлган детальларни тайёрлаб бермоқда

В. Салов фотоси.

*

Ёш авлоднинг тарбияси тўғрисида гап борганда, ҳамавақт кўз ўнгимизда отоқли совет педагоги А. С. Макаренконинг ёрқин сиймоси гавдаланади. Бу тасодифий ҳол эмас. Ҳақиқатан ҳам совет китобхонлари ўртасида кенг тарқалган, уларга манзур бўлган ажойиб асар—«Педагогик поэма»нинг автори, йирик совет ёзучиси А. С. Макаренконинг тарбия соҳасида олиб борган хизматлари буюкдир.

Адабиёт соҳасидаги энг муҳим ва янги услубдаги асарлардан бири ҳисобланган «Педагогик поэма» совет адабиёти хазинасига қўшилган қимматбаҳо ҳиссадир. Машҳур педагог ва отоқли совет ёзучиси А. С. Макаренконинг бу асарида коммунистик тарбиянинг буюк роли, унинг назария ва практикаси реалистик ифодалаб берилган.

Шу кунларда пойтахт экранларида кўрсатилаётган «Педагогик поэма» номли янги рангли бадиий фильм А. С. Макаренконинг ана шу севимли китоби асосида яратилгандир. Поэманинг экранлаштирилганлиги ғоят қувончли воқиадир. Чунки бу фильм совет кишиларини уларнинг севимли асарларидан бирининг қаҳрамонлари блан экран орқали яна бир марта таништиради.

...Қалин ўрмон. Ҳаммаёқ оппоқ қорга бурканган. Колонистлар группаси қўлларида болта ва арраларни ушлаган ҳолда ўтин тайёрлаш учун ўрмон ичидан бормоқдалар. Макаренко бироз энгашганича группани ўзига эргаштириб бормоқда.. Ўтин тайёрлаш пайти. Болалар ишга киришиб кетган. Бири арра тортаяпти, бири болта блан дарахт чопаяпти, яна бири эса ўтин тахлаш блан банд. Қизариб кетган юзлар уларнинг астойдил меҳнат қилаётганлигидан гувоҳлик берди...

Болаларни жисмоний меҳнатга ўргатиш осонликча бўлмади. Бунинг учун жуда кўп вақт, сабр-тоқат, чидам ва кучли ирода керак бўлди. Макаренко ва унинг ёш педагогик коллективи бунга эришишда жуда катта қийинчиликларга дуч келган.

Колониядаги боқимсиз ва безори болалар дастлабки вақтларда тарбиячилар гапига қулоқ солмайдилар, улар буюрган ишларни бажаришдан бош тортадилар. Ўз тарбиячиларини менсимай, мазах қиладилар. Улар тарбиячилар уёқда турсин, бир-бирларини ҳам ҳурмат қилмайдилар. Ичкилик ва картабозликдан бош кўтармайдилар.

Макаренко ва бошқа тарбиячилар чуқур хаёлга чўмган. Улар болаларнинг аҳлоқини яхшилаш йўлларини топиш блан банд. Китобларга қилинган мурожаат ҳам ҳечқандай натижа бермайди. Тарбиячилар коллективи кимдан маслаҳат олиш устида бош қотиради.

Болалар психологиясини яхши билган А. С. Макаренко уларга нисбатан бошқача чораларни кўрабошлайди. Болалар ўртасида узоқ вақт ва зўр чидам блан иш олиб бориш натижасида Макаренко уларда меҳнатга муҳаббат ҳиссини уйғотади.

Меҳнат колониясини ташкил қилиш ва болаларни тарбиялашдаги дастлабки қийинчиликлар фильмда яхши ифодаланган.

Горький номидаги болалар колониясини тузган Антон Семёнович Макаренко фильмнинг марказий образидир. Талантли артист В. Емельянов бу образни яратишда анча катта муваффақиятларга эришган. У яратган Макаренко образи чуқур ўйчан, ҳарқандай оғир ишларни бажаришга қодир бўлган, ўз олдига қўйилган олижаноб мақсадга эришиш йўлидаги ҳарқандай қийинчиликларга бардош бераоладиган зўр қобилият ва кучли ирода эгаси, тажрибали педагог, меҳрибон ота сифатида кўзга ташланади.

Макаренко образида эртаги кунга, келажакка зўр ишонч блан қараган, болаларни ҳам худди ана шу руҳда тарбиялашга бутун вужуди блан берилган отоқли совет педагогларининг ажойиб фазилатлари мужассамланган. Артист В. Емельянов Макаренкога хос бўлган ана шу муҳим хусусиятларни атрофлича ва тўла очиб беришга эришган.

Макаренконинг ўз тарбиясидаги болалар ўртасида тарбия темасига бағишланган суҳбатлар ўтказиши, уларнинг билим олишга, ёш совет республикасининг ўқимишли, онгли кишилари бўлиб етишига ҳаракат қилиши, колонистларни жисмоний меҳнатга ўргатиш уларни тарбиялашнинг бирданбир тўғри йўли деб билиши ва бу соҳада самарали педагогик иш олиб бориши фильмда ишончли эпизодларда кўрсатилган.

Макаренко колониянинг ҳарбир а'зосига чуқур ишонч блан қарайди. Масалан, у Карабановга кечаси шаҳардан пул келтиришни буюради ва ҳар эҳтимолга қарши унга ўз тўппончасини ҳам топширади. Бу жуда хавфли иш эди. Броқ Макаренко шундай қилишга қарор беради. Карабанов пулни келтирганида, у пулни санаб ҳам ўтирмайди ва стол тортмасига солиб қўяди. Бу эса Карабановни ниҳоятда ҳайратда қолдиради. У, Макаренконинг унга нисбатан ишонч блан қараганлигига сра ишонмайди.

Коллективнинг буюк кучи, колонистлар онгининг ўсганлиги фильмда жуда ёрқин ифодаланган. Бурун устидан коллектив суди, колонияга янги а'золар қабул қилиш, рабфакка ўқишга кетаётган болаларни кузатиш, «ҳосил байрами» ва бошқа эпизодлар анча қизиқарли чиққан. Образлар, детальлар ва бўёқларнинг табиийлиги, бадиий ҳаққонийлик—фильмнинг асосий ютуқларини ташкил қилади. Фильмда 1920 йиллар бошидаги ҳаёт, янги турмуш қурувчи кишилар олдида турган қийинчиликлар ишонарли тасвирланган.

Артист М. Покотила М. Горький номидаги колониянинг хўжалик ишлари бўйича мудири Калина Иванович ролини яхши ижро этган. Шунингдек, Карабанов (артист Ю. Панич), Бурун (артист Ю. Саранцев), Задоров (артист Г. Юматов), Митягин (артист П. Грубник) образлари ҳам муваффақиятли чиққан. Уларнинг ҳарбирига хос бўлган характер ва хусусиятлар фильмда ҳаққоний ифодаланган.

Киев бадиий фильмлар киностудияси ишлаб чиқарган бу янги фильм ёшларни ҳарқандай қийинчиликлардан қўрқмасликка, меҳнат қилишга, ўз тарбиячиларига ҳурмат блан қарашга ўргатади. Тарбия темасида яратилган бу фильмнинг аҳамияти ниҳоятда каттадир.

Т. РАСУЛЕВ.
С. НУ'МОНОВ,

РЕДАКЦИЯ ПОЧТАСИДАН

Челак ҳангомаси

Мирза Мирқобил блан Мулла Матқобил шаҳарни айланиб юриб, Ташпромторгга қарашли 42-нчи магазиндаги қизиқ бир воқианинг устидан чиқиб қолдилар. Иккиуч харидор магазин сотучиси блан куйибпишиб алланарсалар ҳақида тортишар эди. Хаш-паш дегунча бу тортишув кучайиб, даҳанаки жангга айланиб кетди.

— Мен сизларни тушунган кишилар деб ўйласам... — дерди дам ўтмай сотучи ва ҳижолатдан қизариб ҳамда терлаб-пишиб кетган юзини тез-тез даструмол блан артиб.

— Тушунган, тушунган дейсиз, — бошига қўқон дўппи, эгнига қора пальто кийган баланд бўйли харидор бошқаларга қараганда анча қизишиб кетди, — нима, тушунган одам пешана тери блан топган пулини сувга оқизиб кетавериши керакми?!

Мирза Мирқобил блан Мулла Матқобил бу жанжалнинг боиси нима эканлигини аниқлаш ва борган сари фиғони ошаётган харидорларни тинчитиш мақсадида гапга аралашдилар.

— Биродарлар, — деди Мирза Мирқобил харидорларга ва магазин сотучисига қараб, — бироз тинчланинг, қани, ўзи нима гап?

—Мулла ака, — деди ҳалиги бошига қўқон дўппи кийган харидор, — бундан икки кун илгари мана шу челакни (у прилавкадаги банди бирёқда, ўзи бирёқда ажралиб ётган челакни кўрсатди), мана шу укамнинг қўлидан (у, магазин сотучисига қўлини бигиз қилди) олган эдим. Кўчада кетатуриб уйга қуруқ челак блан кирмай дедим-да, водопроводдан сув олдим ва кўтараман десам, банди узилиб кетди. Уйга кирсам, ҳамма кулди. «танлаган челагингизни кўринг-е. пулга олгандан кейин ҳовлиқмасдан, уер-буерини қараб олсангиз бўлмасмиди» деб роса ўсал қилишди.

У, прилавкадаги челакни зарда блан суриб қўйди-да, сотучи томонидан узатилган пулга ҳам қарамай магазиндан чиқиб кетди. Қолган икки харидор ҳам олган челакларининг чокидан сув оқанлиги учун қайтариб бердилар.

— Жуда ҳижолатда қолдим-да, ҳамма ишини қилган карнайчию балога қолган сурнайчи деганларидек, кунда бўлмаса ҳам, кун ора аҳвол шу, — деди ма'юсланиб сотучи. — Нима буюмларни мен ўз фабрикамда ишлаяпманми?

Мирза Мирқобил блан Мулла Матқобил айбсиз айбдор магазин сотучиси Абдулазиз Аҳроровни бу ноўрин ҳижолатдан қутқазиш ва ҳақиқий айбдорни топиб, уларни тегишли ташкилот раҳбарларига ҳавола қилишга қарор бердилар. Натижада улар қуйидагиларни аниқладилар:

Шу йил 7 январь куни 553-нчи накладной блан Тошкент шаҳар Октябрь район саноат комбинатидан 42-нчи магазинга 300 дона челак келди. Уларнинг ҳаммасига 1-нчи сорт деб штамп урилган эди. Аслини олганда бу штамп кўз бўямачилик учун, савдо ходимларини ҳам, шунингдек харидорларни ҳам чалғитиш учун урилган экан. Челакларнинг жуда кўпчилигининг банди мустаҳкам ўрнатилмаган, уларнинг чокидан сув оқади. Бунинг устига рух биртекисда берилмаганлиги учун челаклар олачипор бўлиб қолган. Шу сабабли ҳам комбинат раҳбарларининг кўзига «1-нчи сорт» бўлиб кўринган бу маҳсулотлар сотилмаётир. улар магазинда жой олиб ётипти. 42-нчи магазиндагина эмас, балки шаҳардаги Ташпромторгга қарашли 39, 76, 122 ва бошқа магазинларда ҳам бу маҳсулотни харидорлар олмаётирлар.

Броқ шунга қарамай, саноат комбинати техника-контроль бўлимининг ходимлари (бошлиғи ўртоқ Ю. Семенов) тайёр буюмларнинг сортини тўғри аниқлаш, улардаги камчиликларни топиш, давлат стандартига жавоб бермайдиганларини цехларга қайта ишлаш учун юбориш, бракка йўл қўйган айбдорларга турли йўллар блан та'сир ўтказиш ўрнига маҳсулотларнинг ўнг-чапига қарамай, кўзни чирт юмиб олиб аралашига «1-нчи сорт» деб штамп босмоқдалар. Комбинат раҳбарлари эса (директори В. Раҳмонов, бош инженери Ф. Матузов ўртоқлар) давлат топшириқларининг сон жиҳатдан бажарилаётганлигига маҳлиё бўлиб, маҳсулот сифатини тубдан яхшилаш ҳақидаги меҳнаткашлар талабини негадир назар-писанд қилмаётирлар.

И. СУЛАЙМОНОВ.
З. МУҲАММАДЖОНОВ.

☆

Янги усулни кенг қўлланиб, пахтачиликни янада ривожлантирамиз

Колхозимиз а'золари КПСС Марказий Комитетининг сентябрь ва ундан кейинги Пленумлари қарорларини изчиллик блан амалга ошириш учун астойдил курашганлари туфайли, колхоз хўжалиги ҳартарафлама ривожланмоқда. 1955 қишлоқ хўжалик йили самарали якунланди. Айниқса, колхозда етакчи тормоқ бўлган пахтачилиқ ўтган йилларга қараганда бирқанча юксалди. Қорақудуқ, Кенгсой ва Шўрсой массивларида 705 гектар қўриқ ва бўз ерни ўзлаштириб, пахта майдонига айлантирдик. Колхозчиларнинг фидокорона меҳнати орқасида ҳосил ҳам йилдан-йилга ошаборди.

Колхоз 1955 йилда 955 гектар ерга чигит экди. Колхозимизнинг ер шароити бошқа колхозлар шароитига асло ўхшамайди, ерлар баланд-пастликдан иборат бўлгани учун, қишлоқ хўжалик машиналаридан унумли фойдаланаолмас эдик.

Колхоз правлениеси ва бошланғич партия ташкилоти пахтачилик ходимларининг 1954 йил ноябрида Тошкентда бўлган кенгаши қатнашчиларининг Мурожаатида кўрсатилган тадбирларни тўла амалга ошириш йўлларини белгилаб чиқди. Пахта майдонининг учдан бир қисмига самолёт блан, қолганига «СУЗ» блан минерал ўғит солинди. Ерлар чуқур ва сифатли қилиб ҳайдалди. Ер шароити бирмунча ноқулай бўлишига қарамай, чигит асосан торқаторлаб экилди. Бирнеча юз гектар ерга ғўза 60х45 схемаси асосида жойлаштирилди. Пахта майдонининг учдан бир қисмидаги ғўза трактор блан икки томонлама ишланди. Н. Марченко блан Ти Илья ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг тракторчилари жуда яхши хизмат қилдилар.

Янги усулни амалга оширишга алоҳида э'тибор берган бригада, звеноларда меҳнат кам сарфланиб, пахта ҳосили ортди. Ўртоқ Сафар Маликов бошлиқ бригада 40 гектар янги ерни ўзлаштириб, биринчи марта чигит экди. Бригадага қарашли 57 гектар майдондаги ғўза трактор блан иккитомонлама ва сифатли парвариш қилинди. Бригада а'золари бир йилда ҳосилни гектарига 10 центнерданга ошириб, ҳар гектаридан 31 центнерга яқин ҳосил олдилар. Аҳмад Алимбеков бошлиқ бригада а'золари 69 гектар ернинг ҳар гектаридан 31,2 центнердан, Тожимурод Қорабоев бригадаси 30,5 центнердан пахта топширдилар. Янги усулни дадиллик блан амалга оширган Қўзи Яхшибоев, Бўрихол Қурбонова ўртоқлар бошлиқ звено а'золари гектаридан 39—40 центнердан пахта етиштирдилар. Колхозимиздаги 17 бригада, 73 звенонинг ҳаммаси пахта планини тўла ва ошириб адо этди.

Колхозимизда механизмлардан унумли фойдаланилаётганлиги туфайли кўплаб меҳнат кунлари тежалмоқда. Биз 1954 йилда бир центнер пахта етиштириш учун 10,5 меҳнат куни сарфлаган бўлсак, 1955 йилда 7,5 меҳнат куни сарфладик. Фақат ғўзани парвариш қилишда 24 минг меҳнат куни тежалди. Бошқа соҳаларда ҳам механизмлардан кўп фойдаланиш натижасида бир йилда 52 минг меҳнат куни тежашга муваффақ бўлдик.

Колхозчилар ўзлари ҳалол меҳнат қилиб етиштирган пахта ҳосилини нобуд қилмай қисқа вақт ичида йиғиб-териб олишда ҳам фидокорлик кўрсатдилар. Ўзаро мусобақа намунали йўлга қўйилиб яхши натижаларга эришилди. 45 киши 10 — 17 тоннадан пахта терди. Чевар теримчилардан Қаршигул Худойқулова мавсумда 18700 килограмм, Норхол Раҳмонова 17620 килограммдан пахта териб, мусобақада ғолиб чиқдилар.

Колхозимизда пахтадан мўл ҳосил етиштирилаётгани учун даромад ҳам кўпаймоқда. Ўтган йил даромадимиз 10 миллион сўмга етди. Фақат пахтанинг ўзидан 8 миллион сўмдан ортиқ даромад қилдик. 1954 йилда колхозчилар ҳарбир меҳнат кунига 6 сўм 50 тийиндан пул олган бўлсалар, 1955 йилда ҳарбир меҳнат кунига 11 сўм 30 тийиндан пул, 2 килограмм 800 граммдан ғалла оладилар. Айрим хўжаликлар катта даромад олишга муваффақ бўлмоқдалар. Жумладан, Абдураҳмон Бўрибоев оиласи 43 минг сўм пул, 12 тоннага яқин ғалла, Бобоқул Муродов эса 33 минг сўм пул, 7 тонна ғалла олади. Колхозимизда бундай катта даромад олаётган хўжаликлар кўплаб ҳисобланади.

Биз пахтачиликнигина эмас, хўжаликнинг бошқа тормоқларини ҳам тез ривожлантираётирмиз. КПСС Марказий Комитетининг январь Пленумидан кейин чорвачиликка катта э'тибор берабошладик. Сигирлар қўлда боқиладиган бўлди. Колхозда бузоқхона қурилди, фельдшерлик пункти ташкил қилинди, сут қабул қиладиган пункт очилди. Чорва ходимлари, сут соғучилар учун ферма ёнида алоҳида турар-жой қурилди. Сигирлар яхши парвариш қилиниши, ширали ем-хашак блан боқилиши натижасида 60 сигирнинг ҳарбиридан ўрта ҳисобда 1280 литрдан сут соғиб олдик. Чорва плани барча турлар бўйича тўла бажарилди. Чорвачиларимиз бу йил жамоат чорвачилигини янада кучайтириш юзасидан янги мажбурият олдилар. Маккажўхорини кўп экиб, силос қилиш блан ҳарбир сигирдан олинадиган сут миқдорини 2 минг литрга етказиш тадбирларини кўрмоқдалар.

Биз қўлга киритилган ютуқлар блан асло мағрурланмаймиз. Колхозимиз а'золари янада фидокорона меҳнат қилиб, ютуқларимизни мустаҳкамлайдилар, партиямизнинг XX с'езди Директивалари проектини зўр хурсандчилик блан ма'қуллаб, янги, прогрессив усулни кенг қўлланиб, пахта ҳосилини оширадилар ва мамлакатга кўплаб пахта, чорвачилик маҳсулотлари етказиб бериш учун кўклам экиш кампаниясига пухта тайёрланиш, чорва қишловини яхши ўтказиш учун астойдил ҳаракат қиладилар.

А. ДУШАБОЕВ,

Бўка районидаги «XIX парте'езд» колхозининг раиси.

Олий ўқув юртларида қишки имтиҳон сессиялари

Суратда: Тошкент қишлоқ хўжалиги институти физика лабораториясида агрономия факультетининг I курс студентлари ассистент **Л. Я. Сайфуллина** раҳбарлигида навбатдаги имтиҳонга тайёрланмоқдалар.

В. Салов фотоси.

Имтиҳон сессиясини муваффақиятли ўтказамиз

Ўрта Осиё политехника институтининг студентлари ғоят мас'улиятли даврга кирдилар. Улар қисқа вақт ичида ўқиб тамомланган курслар бўйича имтиҳонларга тайёрланишлари ва уларни белгиланган муддатларда топширишлари керак. Бу фақат студентлар учун эмас, балки институт коллективи учун ҳам ғоят мас'улиятли даврдир.

Ма'лумки, қишки имтиҳон сессияларига олдиндан ҳартомонлама пухта тайёргарлик кўриш унинг муваффақиятини та'минлайди. Шунга кўра, институтда сессияга тайёргарлик ишлари анча эрта бошланди. Имтиҳон жадваллари сессия бошланадиган кундан бир ой олдин осиб қўйилди. Имтиҳон жадвалини тузишда имтиҳон топшириладиган фанларнинг оғир-енгиллиги назар-э'тиборга олинди. Оғирроқ фанга тайёрланиш учун енгил фанга нисбатан бир кун ортиқ вақт ажратилди. Бизда имтиҳон сессияси 30 январьда бошланди. У 18 февральгача давом этади.

Сессия даврига киришдан олдин барча группаларда йиғилишлар ўтказилди. Бу йиғилишларда уларни имтиҳон ва зачетларни ўтказиш бўйича чиқарилган ва Олий та'лим министрлиги томонидан тасдиқланган инструкция блан атрофлича таништирилди. Имтиҳон сессиясидан бир ой олдин лабораториялар очилиб, бу ерда студентларнинг дарслардан ташқари вақтларда мустақил равишда шуғулланишлари, лаборатория ишларини барвақт тамомлашлари ва шу асосда зачетларни топширишлари учун имконият туғдирилди. Бундан ташқари, ҳарбир кафедрада навбатчи ўқитувчилар ажратилди ва уларнинг зиммасига имтиҳонлар давомида студентларга жадвалда кўзда тутилган консультациядан ташқари қўшимча консультациялар уюштириш вазифаси юклатилди.

Шунингдек, барча факультетларда имтиҳонлар сессияси даврида студентларга имтиҳонларга пухта тайёргарлик кўришда ёрдамлашиш мақсадида махсус аудиториялар ажратилди, бу аудиторияларга программа бўйича адабиётлар қўйилди ва лаборантларнинг навбатчилиги уюштирилди. Ўқиш заллари ва кутубхоналарнинг иш соатлари анча узайтирилди. Студентларнинг имтиҳонлар вақтида кутиб туриб, вақтни бекорга ўтказишларига йўл қўймаслик учун уларнинг имтиҳонларга келиш вақтлари белгиланган жадвал тузилди. Бу тадбир, биринчидан, студентларнинг имтиҳон ўтказилаётган хона олдида тўпланиб қолишларига барҳам беради, иккинчидан, ҳарбир студентнинг вақтини тежайди.

Институт дирекциясининг буйруқларида имтиҳонлар сессияси даврида ўқув корпусларида ҳам, ётоқхоналарда ҳам буфетлар ишини яхшилаш кўзда тутилди.

Имтиҳон сессиясига тайёргарлик кўриш ва уни уюшқоқлик блан ўтказишда партия ва комсомол ташкилотлари катта роль ўйнайди. Сессия давомида «Молния» чиқарилади, унда группалар, курслар ва факультетларда имтиҳонларнинг бориши ҳар куни ёритиб турилади. Бизнинг ҳар ҳафтада бир марта чиқариладиган «За индустриальные кадры» номли кўптиражли газетамиз имтиҳон сессияларининг қандай бораётганлигини ўз саҳифаларида ёритиб беради.

Тажриба имтиҳон сессиясини ўтказиш бўйича энг оғир участка 1-нчи курс студентлари блан ишлаш эканлигини кўрсатди. Чунки улар ўзлари одатланмаган шароитда биринчи марта имтиҳон топширадилар. Бу шароитнинг ғайритабиийлиги шундан иборатки, мазкур студентлар мактабда ўқиб юрган вақтларида уларнинг билими, асосан, ўқиш мобайнида ўрганилган материаллар натижаларига қараб баҳоланар эди. Институт шароитида эса, ана шу янги студентларга у ёки бу курс материалларини анча мустақил равишда ишлаб чиқишга, лекция материалларини ўзлаштиришга, айрим фанлар юзасидан имтиҳон топширишга тўғри келади.

Шунинг учун бизнинг институтимизда биринчи курс студентлари блан ишлашга ўқув йилининг дастлабки кунларидан бошлабоқ алоҳида э'тибор берилди. Жумладан, уларга лекцияларни қандай ёзиб бориш, китоб устида қандай ишлаш, қандай қилиб конспект олиш, имтиҳонларга қандай тайёргарлик кўриш кераклиги тушунтирилди: уларда лабораторияларда системали равишда ишлаш ҳамда уй вазифалари ва график ишларни бажариш соҳасида малака ҳосил қилишга жиддий э'тибор берилди.

Имтиҳон сессиясига киритилган фанлардан обзор лекциялар ўтказилмоқда. Бундай лекцияларни махсус кафедраларнинг ҳам, умумий кафедраларнинг ҳам кўзга кўринган профессорлари ва доцентлари ўқимоқдалар.

Институтда имтиҳон сессиясига тайёргарлик ишининг яхши уюштирилганлиги, студентлар томонидан уй ишлари ва контроль ишларнинг муваффақиятли равишда бажарилгани, чертеж ва зачетларни тез ва муддатидан илгари топширилганлиги уларнинг имтиҳон сессиясидан муваффақиятли ўтишга интилаётганликларидан дарак беради.

С. А. СИГОВ,

Ўрта Осиё политехника институти директорининг ўқув ишлари бўйича ўринбосари.

Пухта тайёргарлик блан

В. И. Ленин номидаги Ўрта Осиё Давлат университетининг студентлари ва профессор-ўқитувчилари коллективи қишки имтиҳон сессиясини муваффақиятли ўтказиш учун пухта тайёргарлик кўрдилар. Университет ма'мурияти, факультетларнинг раҳбарлари, партия, комсомол ва касаба союз ташкилотлари сессия давом этаётган ҳозирги даврда студентларга барча қулай шароитларни яратиб бермоқдалар. Факультетларнинг ҳаммасида имтиҳонлар жадвали тузилиб, кўзга кўринарли жойларга осиб қўйилган. Сессияга киритилган фанлар юзасидан обзор лекциялар, қўшимча машғулотлар ва консультациялар жадвалда кўрсатилган вақтларда ўтказилиб турипти. Ўтилган темаларни такрорлаш ва пухта ўзлаштиришда студентлар коллектив бўлиб дарс тайёрлаб, имтиҳонлардан муваффақиятли ўтмоқдалар.

М. Йўлдошев, А. Рўзиев, А. Қулжонов.

Тошкент молия-иқтисод институтида қишки имтиҳон сессияга тайёргарлик даври бошланиши блан кутубхона ва ўқиш залининг студентларга хизмат кўрсатиш вақти узайтирилди. Ҳозир институтда ҳамма — студентлар ҳам, профессор-ўқитувчилар ҳам бир мақсад учун, я'ни қишки имтиҳон сессиясида юқори кўрсаткичларга эришиш учун курашмоқдалар. Ҳисобга олиш факультетининг II курс студентларидан Х. Усмонова, Қ. Зокирова, Р. Собиров, Э. Муродов, С. Раҳимов ўртоқлар зачетларни муваффақиятли топшириб, навбатдаги имтиҳонларга пухта тайёргарлик кўрмоқдалар. Ўқитувчилардан Дмитровский, Коган, Сагатов ва Шкалев ўртоқлар ўз фанлари бўйича консультациялар ўтказиб, студентларнинг билимини мустаҳкамлаётирлар.

Р. Отабеков.

Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институтида қишки имтиҳон сессиясига тайёргарлик масаласи ҳамма академик группаларда, факультет ва институт илмий Советида муҳокама қилиниб, муҳим тадбирлар белгилаб чиқилди. Ўқиш зали ва тажриба кабинетларининг иши сессия даврига мослаб, қайта қурилди. Студентларнинг кечки пайтларда мустақил равишда дарс тайёрлашлари учун 16 та аудитория ажратилди. Ётоқхоналарда ҳам мустақил дарс тайёрлаш зали ташкил қилинди ва жиҳозланди. Институтнинг қурилиш факультети раҳбарлари, партия ва комсомол ташкилотлари сессияга тайёргарликни намунали ташкил қилган. Курслар ва группаларда бу ҳақда суҳбатлар ўтказилди. I курс студентлари орасида имтиҳонларни ўтказиш блан боғлиқ бўлган масалалар ишлаб чиқилди. А. Воҳидов, Х. Музафаров, М. Карцовник, Х. Абдусаматов, Р. Хрунов каби ўқитувчилар сессияолди консультацияларини юксак савияда ўтказмоқдалар.

Ў. Юсуфжонова.

АҲИЛ КОЛЛЕКТИВ

Студент Зиёмиддин Аҳмедов кечаги маслаҳатга кўра институт ўқув корпусига соат роса 9 да етиб келди. У учинчи қаватга кўтарилди. Коридор охиригача бориб, чап қўлдаги аудиторияга кирди. Броқ хонада ҳечким йўқ эди.

— Бу нимаси энди, ахир кеча ҳаммамиз соат 9 га етиб келадиган бўлиб гаплашган эдик-ку, — деди у ўзича.

Тарих — филология факультети тил ва адабиёт бўлимининг III курсида биринчи имтиҳон сиёсий иқтисод фанидан эди. Ундан кейин ҳозирги замон ўзбек тили ва рус адабиёти фанларидан имтиҳон топширилади. Зиёмиддин вақт бекорга ўтмасин деб, «Сиёсий иқтисод» дарслигини очиб, «Товар ишлаб чиқариш. Товар ва пул» бобини синчиклаб ўқийбошлади. Орадан ярим соатча вақт ўтгач, шу курс студенти Халил Қаюмов кириб келди. Улар ҳол-аҳвол сўрашди.

— Ярим соат кечикиб келдинг дўстим. Мана соат 10 га яқинлашаяпти, қолганлардан ҳали дарак йўқ, — деди Зиёмиддин куйиниб. Шу пайт эшик очилиб, Салима Ғуломова, Тотой Сайипов, Ўғилой Исҳоқова ва Мирзакарим Миркаримовлар кириб келишди. Дўстлар бир-бирлари блан қуюқ саломлашишди.

— Соатларингизга бир қарангларчи, неча бўлипти? — деди Зиёмиддин курсдошларига танбих оҳангида.

— Чоракам ўн. Хўш нима бўпти, — деди Салима бепарволик блан.

— Тағин нима бўпти дейсиз-а. Соат 9 дедикми, ҳамма белгиланган вақтда етиб келиши керак. Вақт яқинлашиб қолаяпти, биз эса дарс тайёрлашга ҳали жиддий киришганимиз йўқ. Биринчи кунданоқ шундақанги интизомсизлик қилсак, ишимизда унум бўлмайди, группа олдида уялиб қоламиз. Ғанимат фурсатлар ўтиб кетаяпти, қани ишга киришайлик.

Бу гап ҳаммага ма'қул тушди. Шу куни коллектив бўлиб дарс тайёрлаш соат 10 да бошланди. Студентлардан Мирзакарим Миркаримов «Сиёсий иқтисод» дарслигидан IV бобни, я'ни «Товар ишлабчиқариш. Товар ва пул» деган темани очиқ ва равон қилиб ўқийбошлади. Бошқалар эса диққат блан тинглади. Сўнгра ма'лум бир тема ўқиб чиқилгандан кейин ҳаркім ўз тушунганини сўзлаб бериб турди. Шу йўсунда дарс тайёрлаш куннинг ярмигача давом этди.

Эртаси куни коллективдагиларнинг ҳаммаси соат 9 га етиб келишди. Шу тариқа дарс тайёрлаш кундан-кунга унумли, ўзлаштириш ҳам пухта бўлаборди.

Коллектив бўлиб дарс тайёрлаш самарали натижа берди. Улар «Сиёсий иқтисод» фанидан бўлган имтиҳонда билетдаги саволларга мазмунли жавоб бериб, юқори баҳолар олишга миссар бўлдилар.

Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институтида ҳозир 3000 га яқин йигит-қиз та'лим олмоқда. Улар 19 миллат вакилларидир. Ўқишда бўлганидек, имтиҳонлар сессиясига тайёргарлик даврида ҳам студент ёшлар — рус, ўзбек, молдаван, қозоқ, украин, тожик, грузин, туркман ва бошқа миллат йигит-қизлари бир-бирларига дўстона ёрдамлашиб сессияда юқори кўрсаткичларга эришиш учун курашмоқдалар.

Шу кунларда мустақил дарс тайёрлаш учун ажратилган аудиториялар ҳам, фан кабинетлари ва ўқиш зали ҳам студентлар блан гавжум. Улар орасида имтиҳонга тайёрланишда бирмунча тажрибага эга бўлган юқори курс студентлари блан бирга, бу йил институт остонасига биринчи марта қадам қўйганлар ҳам бор. Студентларнинг ҳаммаси ягона мақсад йўлида — барча фанларни пухта эгаллаш ва имтиҳонлардан муваффақиятли ўтиш йўлида чидам ва сабот блан ҳаракат қилмоқдалар.

Т. НАЖМИДДИНОВ.

СССР ва Австралия Антарктика экспедициялари ўртасида алоқа ўрнатилди

Совет Антарктика экспедициясининг бошлиғи М. М. Сомов ташаббуси блан Антарктидадаги Совет ва Австралия экспедициялари ўртасида бевосита алоқа ўрнатилди.

24 январьда Сомов совет жанубий қутб обсерваторияси «Мирний»дан 1.300 километр ғарбда жойлашган Австралия илмий станцияси «Моусон» бошлиғига радиограмма юборди. Сомов бу радиограммасида Халқаро геофизика йили байрамини ўтказучи махсус комитетнинг қарорига мувофиқ суратда систематик равишда метеорологик ахборот айирбошлашни таклиф этди. Совет экспедицияси ишлаб турган райондаги об-ҳаво ва музларнинг аҳволи тўғрисидаги биринчи ма'лумот «Моусон» станциясига берилди.

25 январьда музокаралар давом этди ва ҳар иккала экспедиция метеорологик ма'лумотларни мунтазам суратда бир-бирларига бериб туради, деб шартлашилди.

Антарктикани текширучи Австралия миллий экспедициясининг раҳбари Филлип Лоу СССР экспедицияси жойлашган ерга боришни истаганлигини билдирди. Филлип Лоу «Моусон» станциясидаги ходимларни айирбошлаш учун «Моусон»га қараб йўл олган «Киста дан» кемасида бормоқда эди.

«Киста дан» кемасини кутиб олиш учун И. И. Черевичний қўмондонлигида самолёт юборилди. И. И. Черевичний совет кемалари турган жойга келиш учун қулай йўлларни Австралия кемасига кўрсатиб берди.

Ўттизинчи январь эрта блан «Киста дан» Хасуэлл ороли районига келди. «Обь» кемасида ҳар иккала экспедициянинг раҳбарлари Антарктидада олиб бориладиган илмий ишлар блан боғланган ба'зи масалаларни муҳокама қилдилар.

«Киста дан» кемаси «Мирний» районида икки сутка бўлди. Австралияли меҳмонлар Антарктида континентида совет илмий базасини ташкил қилиш соҳасидаги ишлар блан батафсил танишдилар. Экспедициянинг ускуна ва анжомлари, қуруқликдаги транспорт, муз устидаги аэродром, складлар, радиостанция, уй-жой қурилиши уларга кўрсатилди.

Антарктикада ўтказилган тўққиз экспедициянинг қатнашчиси Филлип Лоу ва унинг шериклари СССР Фанлар академияси экспедициясининг қирғоқдаги асосий база учун танланган ўрни жуда қулай эканлигини та'кидладилар ва кенг миқёсда олиб борилаётган ишларга қойил қолдилар.

Филлип Лоу ТАССнинг махсус мухбири блан қилган суҳбатида Австралия экспедициясининг қатнашчилари самимий кутиб олинганлигидан ғоят мамнун эканлигини билдирди.

— Менинг фикримча, — деди у, — экспедицияларимиз ўртасида ўрнатилган алоқа Антарктиканинг иқлим шароити жуда оғир бўлган табиатини текшириб ўрганаётган Австралия ва Совет Иттифоқи олимларининг мустаҳкам ҳамкорликларини ривожлантиришга хизмат қилади.

Биринчи февраль эрта блан «Киста дан» кемаси ўз сафарини давом эттириш учун совет кемаларининг табрик гудоклари садоси остида жўнаб кетди.

Жанубий қутб обсерваторияси
«Мирний»
1 февраль.

И. ДЕНИСОВ,

ТАСС махсус мухбири.

БАЛИҚ ОВЛОВЧИ СОВЕТ КЕМАЛАРИНИНГ НОРВЕГИЯ МА'МУРЛАРИ ТОМОНИДАН УШЛАБ ҚОЛИНИШИГА ДОИР

Ма'лум бўлишича, шу йил 30 ва 31 январьда Норвегия денгизида Норвегия соқчи кемалари сузучи «Тамбов» базасини ва сельдь балиғи овлаган бирнеча траулерни ушлаб қолганлар. Бу кемалар Норвегиянинг территориал сувларига ўтган, деган баҳона блан мазкур кемалар ушлаб қолинган.

СССР Балиқ саноати министрлигида ма'лум қилишларига қараганда, Норвегия денгизида ишлаётган балиқ овлаш кемаларининг капитанлари Норвегиянинг территориал сувлари чегараларини ва Норвегиянинг балиқ овланадиган зонаси чегараларини бузиб ўтмаслик тўғрисида қат'ий кўрсатма олганлар. Балиқ овловчи совет кемалари ўзлари турган жойини аниқ белгилаш учун тегишли асбоблар блан та'минланган ва ушлаб қолинган кемалар капитанларининг билдиришига қараганда, бу кемалар ушланган пайтда Норвегия территориал сувлари чегараларидан ташқарида бўлган.

Денгизда балиқ овлаш практикасида обҳаво шароитининг та'сири натижасида кемаларнинг турган жойини аниқ белгилаш қийинлашганлигини ва бунинг орқасида кемаларнинг турган жойини аниқлашда келишмовчиликлар юз беришини кўрсатадиган айрим ҳоллар бўлади.

СССР Балиқ саноати министрлиги сузучи «Тамбов» базасининг ва балиқ овловчи траулерлар группасининг Норвегия чегара ма'мурлари томонидан ушлаб қолиниши англашилмовчилик орқасида юз берган деб ҳисоблайди ва Норвегия ма'мурларининг бу масалани тезликда қараб чиқишларига ва ушлаб қолинган кемаларнинг бўшатиб юборилишига умид боғлайди. (ТАСС).

ГДР БОШ МИНИСТРИ ҲУЗУРИДАГИ МАТБУОТ БЎЛИМИНИНГ ХАБАРИ

БЕРЛИН, 1 февраль. (ТАСС). ГДР бош министри ҳузуридаги матбуот бўлимининг билдиришига қараганда, шу кунларда Германия Демократик Республикаси территориясида мураккаб техника ускуналари ўрнатилган бирнеча баллон зарар етказмайдиган ҳолга келтирилган. Баллонлар катта ҳажмли бўлган. Баллонларда ғоят баланд масофадан жойларни суратга олиш учун радио установкалари бўлган бир тоннача оғирликдаги аппаратлар ўрнатилган. Баллонлар АҚШда тайёрланади ва Ғарбий Германия ҳамда Скандинавия мамлакатлари территориясидан учириб юборилади.

Бунда, дейилади хабарда, гап халқаро ҳуқуқларга хилоф бўлган диверсия ҳаракатлари тўғрисида бораётганлиги шубҳасиздир. Бундай баллонларнинг учирилиши Германия Демократик Республикаси осмонида самолётларнинг учишини, шунингдек Ғарбий Германиянинг Берлин блан ҳаво алоқасини жиддий хавф остида қолдиради. Халқаро ҳуқуққа хилоф бўлган ана шундай ишлар учун АҚШ ма'мурларигина эмас, балки ўз территориясидан баллонлар учирилган мамлакатларнинг ма'мурлари ҳам тўла жавобгардир.

СОВЕТ САВДО ДЕЛЕГАЦИЯСИ ОТТАВАГА КЕЛДИ

ОТТАВА, 1 февраль. (ТАСС). СССР ташқи савдо министрининг биринчи ўринбосари С. А. Борисов бошчилигидаги совет савдо делегацияси кеча Оттавага келди. Вокзалда совет делегациясини Канада савдо министрининг ўринбосари Шарп, СССРнинг Канададаги элчиси Д. С. Чувахин ва Оттавадаги совет элчихонасининг мас'ул ходимлари кутиб олдилар.

ҲИНДИСТОНДА Н. А. БУЛГАНИН БЛАН Н. С. ХРУШЧЕВНИНГ ВИЗИТИГА ДОИР МАТЕРИАЛЛАР НАШР ЭТИЛДИ

ДЕҲЛИ, 1 февраль. (ТАСС). Ҳиндистон жамоатчилиги Н. А. Булганин блан Н. С. Хрушчевнинг Осиё мамлакатларига қилган визитига тааллуқли ҳужжатларни зўр ҳавас блан ўқимоқда. Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевнинг Ҳиндистонга, Бирмага ва Афғонистонга қилган сафарлари вақтида сўзлаган нутқлари ва баёнотларини, шунингдек ҳужжатли материалларни ўз ичига олган брошюра Ҳиндистонда 100 минг нусха нашр этилди.

Н. А. Булганиннинг СССР Олий Совети сессиясида қилган доклади ва Н. С. Хрушчевнинг шу сессияда сўзлаган нутқи ҳам 100 минг нусха нашр этилди. Бу брошюралар Ҳиндистоннинг турли тилларида, шу жумладан ҳинди, урду, бенгали, тамили, малайялам, телугу, марахти, панжоби, ория тилларида, шунингдек инглиз тилида нашр этилди. Яқин кунларда бу брошюралар гужерати тилида нашр этилади.

СОВЕТ ИТТИФОҚИНИНГ ҲИНДИСТОНГА СОВҒАСИ

ДЕҲЛИ, 1 февраль. (ТАСС). «Ҳиндустан стандард» газетаси билдиради: Совет теплоходи «Ставрополь» Одессадан Бомбай портига келди. Теплоход Совет Иттифоқи томонидан Ҳиндистонга совға қилинган қишлоқ хўжалик машиналарининг биринчи қисмини Ҳиндистонга олиб келди. Келтирилган машиналар орасида ўзиюрар комбайнлар, гусеничний тракторлар ва кўчма мастерскойлар бор.

Янгидан тузиладиган давлат фермасида бу машиналардан фойдаланилади.

«СОВЕТ ИТТИФОҚИ БЛАН ТУЗИЛГАН БИТИМЛАР ҲИНДИСТОН ТОВАРЛАРИ УЧУН ЯНГИ БОЗОРЛАР ОЧИБ БЕРДИ»

Ҳиндистон савдо ва саноат министрининг баёноти

ДЕҲЛИ, 1 февраль. (ТАСС). «Таймс оф Индиа» газетасининг хабар беришича, Ҳиндистон савдо ва саноат министри Кришнамачари Канпур шаҳрида халқаро ишлар бўйича Ҳиндистон кенгаши бўлимининг мажлисида нутқ сўзлаб, Ҳиндистон блан Совет Иттифоқи ўртасида тузилган савдо битимларига катта аҳамият бераман, чунки бу битимлар Ҳиндистон товарлари учун янги бозорлар очиб берди, деган.

Кришнамачари, Совет Иттифоқи блан савдо-сотиқни келгусида кенгайтириш жуда мақбул иш бўлади, деб уқтириб ўтган.

АРХИТЕКТОРЛАР ВА БИНОКОРЛАРНИНГ УМУМКОРЕЯ КЕНГАШИ

ПХЕНЬЯН, 1 февраль (ТАСС). 25 январьдан 30 январьгача Пхеньянда архитекторлар ва бинокорларнинг Умумкорея кенгаши булиб ўтди. Бу кенгашда 940 дан ортиқ киши қатнашди. Кенгашнинг ишларида КХДР министрлар кабинетининг раиси маршал Ким Ир Сен ва Корея Халқ-Демократик республикаси ҳукуматининг Корея Меҳнат партиясининг ва бошқа партияларнинг раҳбарлари қатнашдилар.

КХДР министрлар кабинети раисининг ўринбосари, қурилиш ишлари бўйича давлат комитетининг раиси Пак И Ван «Қурилишда индустриал методларни кенг қўлланиш, проектлаш ва қурилиш ишларини яхшилаш соҳасидаги вазифалар тўғрисида» доклад қилди.

Кенгашнинг охирги кунида КХДР министрлар кабинетининг раиси Ким Ир Сен кенгаш қатнашчилари олдида нутқ сўзлади.

ЎЗБЕКИСТОН АРТИСТЛАРИ БИРМАДА

РАНГУН, 1 февраль. (ТАСС). Бирма маданият министрлигининг таклифига мувофиқ, Бирмага келган Ўзбекистон ССР артистлари кеча Рангунда биринчи марта концерт қўйиб бердилар.

2.000 дан ортиқ томошабин машҳур Шве-Дагон ибодатхонаси ёнида тайёрланган эстрада олдига тўпланди. Томошабинлар совет артистларини самимий табрикладилар. Концерт тамом бўлганидан кейин бирмали қизлар ўзбек артистларига гулдасталар тақдим этдилар.

Редактор ўринбосари **М. ҚОРИЕВ.**

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 3/II да **Бир севги афсонаси**, 4/II да **Бой ила хизматчи.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 4/II да **Риголетто.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 3/II да **Азиз ва Санам**, 4/II да **Сингиллар қиссаси.**

«РОДИНА», НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «ЁШ ГВАРДИЯ», «ЎЗБЕКИСТОН» кинотеатрларида — кундуз ва кечқурун янги бадиий фильм **Педагогик поэма.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА
ТЕЗ КУНДА
ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ
А. Штейн асари
БИР ШАХСНИНГ МАСАЛАСИ
4 парда, 6 кўринишли драма.
Режиссёр—Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Т. Хўжаев**, рассом — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган сан'ат арбоби, Сталин мукофоти лауреати **С. М. Миленин.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
3 февральдан бошлаб
ҚИЗИҚЧИЛАР КЕЧАСИ
СОВЕТ ЦИРКИ УСТАЛАРИ
иштироки блан
КАТТА ТАМОШАЛАР.
Томоша кеч соат 8 да бошланади. Билетлар эрталаб соат 11 дан сотилади.

АЛИШЕР НАВОИЙ НОМЛИ ОПЕРА ВА БАЛЕТ ТЕАТРИДА
3 февральда
ГУЛСАРА
Спектакльда: Ўзбекистон ССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати **Мукаррама Турғунбоева,** Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Назира Аҳмедова, Фотима Борухова, Маҳмуджон Ғафуров,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Ксения Давидова, Сиддиқ Воҳидовлар** қатнашади.
Дирижёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати **Толибжон Содиқов.**
Спектакль кеч соат 8 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА
5 февральда
ИККИ
Концерт
Концертларда: Ўзбекистон ССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати **Мукаррама Турғунбоева,** Ўзбекистон ССР халқ артисти **Фотима Борухова,** Ўзбекистон халқ ҳофизи **Ма'муржон Узоқов,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Гавҳар Раҳимова, Муҳамаджон Мирзаев, Наби Ҳасанов, Жалол Асимов,** эстрада солисти **Башорат Хўжаева,** «Баҳор» хотин-қизлар хореография ансамбли ва бошқалар қатнашади.
Концертлар кундуз соат 1 да ва кеч 8 да бошланади.

«КИНОПРОКАТ»
ЎЗБЕКИСТОН КОНТОРАСИ
КИНОУСТАНОВКАЛАРНИНГ ЭКРАНЛАРИДА КЎРСАТИШ УЧУН

Ёт қариндошлар
НОМЛИ ЯНГИ БАДИИЙ ФИЛЬМ ЧИҚАРАДИ.
В. Тендряковнинг «Ёқмаган куёв» деган повести асосида ишланган.
Сценарий автори — **В. Тендряков.**
Постановкачи—**М. Швейцер.**
Рольларда:
артистлардан **Н. Рибников, Н. Мордюкова, Н. Сергеев, А. Денисова, Е. Максимова, С. Крилов, Л. Малиновская, М. Забулис, Л. Кмит, В. Гуляев, Ю. Соловьев, Г. Юхтин, Е. Вольскаялар** қатнашади.
Бу фильмни Ленин орденли «Ленфильм» киностудияси 1955 йилда ишлаган.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136 Совет қурилиши бўлими — 132, Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва сан'атбўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 39040 Саноат ва транспорт бўлими — 132. Хатлар бўлими — 34048. Маҳаллий ахборот бўлими 135 Секретариат — 34048. Э'лонлар бўлими — 38142.

2

Р. 00633. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № А — 1364.